

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 35/2011 (2426) Rok LIII 9.10.2011

Jaka Polska
po wyborach?

Decydujemy
dzisiaj,
9 października

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

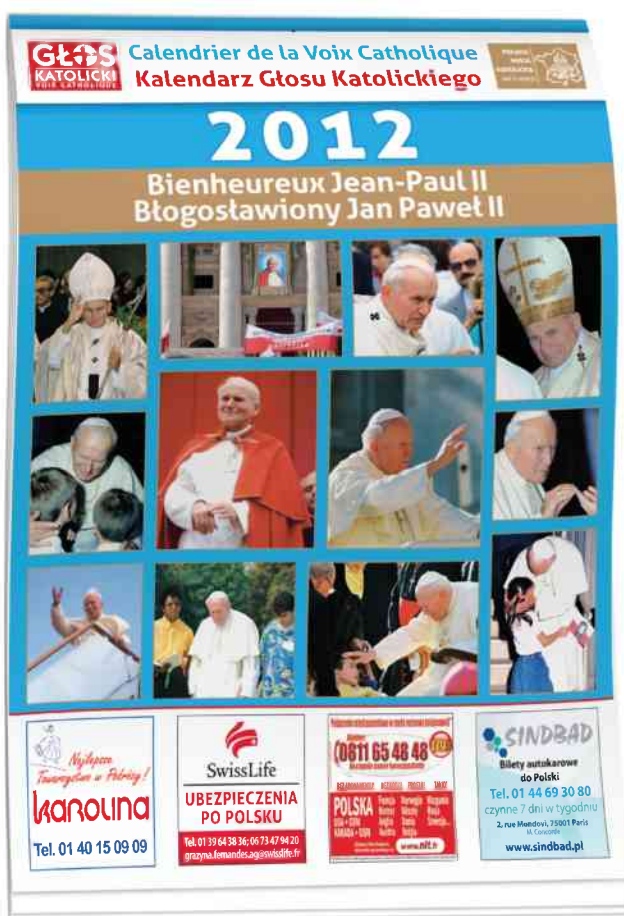
J U Ź W S P R Z E D A Ź Y

Calendrier de la Voix Catholique
Kalendarz Głosu Katolickiego

2012 Bienheureux Jean-Paul II
Błogostawiony Jan Paweł II

W naszym dwujęzycznym kalendarzu znajdują się informacje o polskich ośrodkach duszpasterskich oraz o polskich domach PMK we Francji

Kalendarz zamówić można już teraz, wypełniając poniższy kupon i wysyłając go na adres redakcji „Głosu Katolickiego”*

KUPON ZAMÓWIENIA KALENDARZA
Proszę o przestanie mi polsko-francuskiego kalendarza „Głosu Katolickiego” na 2012 rok

Ilość egzemplarzy: _____ w cenie po **4,00 €** (z przesyłką **4,50 €**). **RAZEM** _____ €

Imię i nazwisko: _____ Telefon: _____

Adres: _____

Dołączam czek (dla „Voix Catholique”) Gotówkę

* Redakcja „Głosu Katolickiego”: 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris
Tel. 01 55 35 32 28; fax: 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@sfr.fr

Telegram... użyteczny

Tam, gdzie dwóch Polaków, tam też przynajmniej trzy poglądy polityczne. Widać taka już nasza „trudna” uroda gatunkowa. Jednak, wbrew pozorom, świadczy ona nie tylko o braku umiejętności słuchania innych – poza sobą samym, i dochodzenia do w. półnoży interesów, a często i narodowi raj. staniu. Świadczy ona również o rzaakim, w dzisiejszym świecie, „romantycznym” wręcz zaangażowaniu we w. półne :prawy, w loży C. jczyzny. Nam zwykłe na prawdę zależy na dobru Polski, dlatego gotowiśmy bić się za nią „na śmieć i życie”, a nawet za „wolność naszą i waszą”! A w czas pokoju, i kulawej z d. finii demokracji – na argumenty i... na demagogie, na transcendentalne wartości i chry. y. so. jotechniczne – co kto lubi i... potni fi, lub nie potni fi. Stąd i skrajne emoj. e – od miłości niewinn. j i sk. p. j, po... nienawiść bezmyślną, dozgonną i zdradziecką – do swoich i do ni. przyjaciół, do Kr. ju, a nawet do rozumu i Pana Boga. Kto wróg, kto przyjaciel? Kto ma patent na polityczną prawdę? Wielką, patriotyczną wręcz cnotą staje się w dniu dzisiejszym umiejętność l. ycia dla Polski, i wobec siebie sam. ych – przecież wciąż szeleszczących w głębi duszy polskością... – użytecznymi, nawet tutaj, zwłaszcza tutaj – z dala od krajowego gzielku. Mimo zniechęcenia, rozczarowań, zarwoarów i parijnych rozbiarów, a i zwykłego emigranckiego lenistwa, które stały się i naszym udziałem przez ostatnie lata, a może właśnie dlatego, trzeba teraz wstać, wyprostować się i otrząsnąć ze zdudzeń, z włas. j naiwności i omamiania i p. jść głosować... użytecznie na tych, którzy realnie, uczciwie mogą zmienić oblicze polsk. j ziemi, nasz. j ziemi.

P.O.

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- Jan Paweł II – Człowiek Modlitwy – str. 5
- Nazwać rzeczy po imieniu – str. 9
- Słowo do rzeczy – str. 10
- A voté ! – str. 13
- Kibic nie kibol – str. 14
- Asteriks i Obeliks – str. 15

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

Śmiesznie i strasznie – przed głosowaniem

Bogdan Dobosz

Kampania wyborcza dobiegła końca. Proces udawania tygodnika ma jednak to do siebie, że uniki dzisiejszego (9 października) głosowania będzie można skomentować na łamach GK dopiero za 2 tygodnie. Zanim co, postaramy się więc zreasumować, może jeszcze zanim udamy się dzisiaj do urn, kilka aspektów tego, co się dzieje dotychczas.

Zacznijmy od nowości przedwyborczej. Aktywną grupą, która uprzykrzyła kampanię Platformy Obywatelskiej byli... kibice piłkarscy. Pojawiali się na trasie „Tuskobusu” (swoją drogą jak będzie się nazywał autobus, którym jeździ msz Sikorski?), wykrykiwali swoje tradycyjne „Donald matole, twój rząd obalą kibole” i przypominali o dwulicowości premiera.

Symbolem tej kampanii była też... papryka. Zaczęto się od pytania „na żywo” jej hodowcy do przybywającego z „gospodarską” wizytą premiera – „jak żyć”? Odpowiedzi nie było, a plantator trafił wkrótce na konwencję... Prawa i Sprawiedliwości, a nawet zaprosił do domu Jarosława Kaczyńskiego.

Była też „nowość” tragiczna! Zdesperowany człowiek usiłował dokonać samospalenia przed siedzibą rządu. Można tylko wyobrazić sobie, co by się działo w mediach, gdyby rządziła inna partia, a tak skończyło się na apelach o „niewykorzystywanie tragedii do polityki”. Sprawę wyciszono wg podobnych schematów jak stało się to po mordzie politycznym w Łodzi na działaczu PIS (też polska „nowość” pod „rządami platformerskiej miłości”).

Tegoroczne debaty były niemrawe, hasła nieudane. Dominowały raczej gadzety, a kampania przypominała jakiś casting do programu rozrywkowego, a nie do Sejmu Rzeczypospolitej.

ciąg dalszy na str. 6

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) Miesiąc (5 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Imię i nazwisko: _____

Telefon: _____

Adres: _____

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

KUPON
PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

XXVIII niedziela zwykła, rok A

EWANGELIA

Mt 22, 1-14

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Jezus w przypowieściach mówił do arcykapłanów i starszych ludu: „Królestwo niebieskie podobne jest do króla, który wyprawił ucztę weselną swemu synowi. Postać, więc swoje sługi, żeby zaproszonych zwołali na ucztę, lecz ci nie chcieli przyjść. Postać jeszcze raz inne sługi z poleceniem: «Powiedzcie zaproszonym: Oto przygotowałem moją ucztę: woły i tuczne zwierzęta pobite i wszystko jest gotowe. Przyjdźcie na ucztę». Lecz oni zlekceważyli to i poszli:

jeden na swoje pole, drugi do swego kupiectwa; a inni pochwycili jego sługi i znieważyli ich, pozabijali. Na to król ułoś się gniewem. Postać swe wojska i kazał wytracić owych zabójców, a miasto ich spalić. Wtedy rzekł swoim sługom: «Uczta wprawdzie jest gotowa, lecz zaproszeni nie byli jej godni. Idźcie, więc na rozstajne drogi i zaproszcie na ucztę wszystkich, których spotkacie». Słudzy ci wyszli na drogi i sprowadzili wszystkich, których napotkali: złych i dobrych. I sala zapęłniła się biesiadnikami. Wszedł król, żeby się przypatrzeć biesiadnikom, i zauważył tam człowieka nieubranego w strój weselny. Rzekł do niego: «Przyjacielu, jakże tu wszedłeś nie mając stroju weselnego?» Lecz on oniemiał. Wtedy król rzekł sługom: «Zwiążcie mu ręce i nogi i wyrzucie go na zewnątrz w ciemności. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów». Bo wielu jest powołanych, lecz mało wybranych». □

Umacniaj z nieba naszą wiarę

Wiara i codzienna modlitwa były dla Jana Pawła II siłą i otuchą w jego papieskiej działalności.

Wiara żywiła się jego nieustanną modlitwą, która wyznaczała rytm każdego papieskiego dnia. Nauczał: „Nie należy nigdy zapominać, że modlitwa stanowi istotną część życia chrześcijańskiego, ujmowanego w jego integralności i w tym, co stanowi jego centrum, co więcej, jest częścią naszego człowieczeństwa (...). Dlatego modlitwa nie jest ucieczką od codziennych obowiązków, lecz dla rodziny chrześcijańskiej stanowi jeszcze większą zachętę do podejmowania i wypełniania wszystkich swoich odpowiedzialnych zadań pierwszej i podstawowej komórki ludzkiego społeczeństwa”.

Papież nie tylko pięknie nauczał o modlitwie, ale sam tą modlitwą autentycznie, gorliwie żył. Całe jego życie było jedną wielką syntezą wiary, modlitwy i działania. Każdy, kto znał błogostawionego Jana Pawła II dostrzegał tę syntezę.

Podczas Jego beatyfikacji, Benedykt XVI w homilii powiedział: „Zawsze uderzał mnie i budował przykład jego modlitwy: zanurzał się w spotkaniu z Bogiem, pomimo rozlicznych trudności jego posługiwania”. „Będziemy się modlić” – to słowa, które Ojciec Święty Jan Paweł II wiele razy dziennie wypowiadał, jako zachętę, jako zaproszenie do swoich współpracowników. „Będziemy się modlić”.

Potwierdza to Ks. prał. Oder, postulator w procesie beatyfikacyjnym naszego Papieża, który w książce, „Dlatego Święty” napisał: „We wszystkich trudnych sytuacjach swojego pontyfikatu bądź też w szczególnie krytycznych momentach historycznych, Jan Paweł II oddawał się modlitwie, by znaleźć prawi-

dtowe rozstrzygnięcie. Jego współpracownicy wspominają, że kiedy pytał ich o ewentualne sugestie rozwiązań problemu, a oni nie potrafili wysunąć żadnej propozycji, Jan Paweł II pogodnie i ufnie dodawał im odwagi, mówiąc: Znajdziemy je, kiedy będziemy się więcej modlić” /s.171-172/.

Błogostawiony Jan Paweł II bardzo dużo się modlił. Jeszcze przed poranną mszą św., w sypialni, leżąc krzyżem, odmawiał Różaniec. Nie było dnia bez Różańca. Odmawiał go, kiedy tylko mógł, nawet kilka razy dziennie. Potem prywatne modlitwy w kaplicy, adoracja Najświętszego Sakramentu i Msza św. Każdego dnia odmawiał Litanię do któregoś ze świętych, litanię loretańską, litanię do Serca Pana Jezusa; w każdy piątek przez cały rok odprawiał drogę krzyżową.

Codzienna modlitwa i codzienne praktyki religijne nigdy nie były zaniedbywane przez Papieża, nawet podczas podróży zagranicznych. Z wielką pobożnością odmawiał modlitwy brewiarzowe. Tam nie było najmniejszego przyzwyczajenia, najmniejszej rutyny. Tym również Papież tak mocno zadziwiał wszystkich. Wspomina jeden ze świadków papieskiego życia, ks. abp Mokrzycki: „Modlitwa to była jego natura, jego codzienność. Kiedy wychodził na celebrację, kiedy jechał do Auli czy na parafię, nawet w drodze z apartamentu na audiencję, te pięć minut zawsze był pogrążony w modlitwie – poza naszym zasięgiem, wyłączone. Takich chwil w ciągu dnia były dziesiątki. Wiedzieliśmy, że wtedy nie można Ojcu Świętemu przeszkadzać, bo jest z Panem Bogiem. Zjednoczony w niezwykle sposób (...). Był mistykiem. Wyłączał się. I wtedy nie reagował na otoczenie. Nie przeszkadzał mu hałas, ludzie krążący wokół niego. Kiedy przychodziliśmy rano razem z gośćmi na Mszę św., zastawaliśmy Ojca Świętego na kolanach, na klęczniku. Wielkie wrażenie, wielkie wzruszenie. Ale to nie tylko sama postawa. Od Ojca Świętego promieniowała siła, promieniowała świętość”.

O tym wielkim skupieniu Papieża wspomina także jego fotograf Arturo Mari: „Przez przypadek wszedłem do kaplicy – napisał – w której modlił się Papież. Było to podczas spotkania z jednym prezydentem. Ojciec Święty przyszedł, aby się modlić. Z twarzą w dłoniach, klęcząc przed Chrystusem w otarzu, wypowiadał na głos słowa do Niego. Pamiętam do dziś, że wyraźnie prosił o pomoc, o siłę, o światło, by zrobić właściwy krok... Widząc tę scenę uciekłem... Są chwile, których pod żadnym pozorem nie należy zakłócać”.

Dużo mówi się dzisiaj o wielkiej modlitwie Papieża, ale godny zauważenia jest również fakt, że Papież modlił się za każdego człowieka, którego spotkał w swoim życiu. A jeśli komuś powiedział, że będzie się za nim modlił, to się modlił, pamiętał o tym. Zawsze cały świat obejmował myślą i modlitwą. To dlatego z całego świata napływały do Papieża prośby o modlitwę w różnych intencjach. Każdego dnia jego sekretarze przepisywali te intencje i kładli Ojcu Świętemu na klęczniku w kaplicy, a On je czytał i przedstawiał Panu Bogu. Na klęczniku miał też listę wszystkich pracowników kurii. Zawsze po Mszy św. spoglądał na tę listę i modlił się.

Umiłowany Ojciec Święty Jan Paweł II miał jeszcze jeden zwyczaj, a mianowicie każdego wieczoru przed snem patrzył przez okno na plac Świętego Piotra i kreślił w powietrzu znak krzyża. To było prywatne, wieczorne, papieskie błogostawieństwo Miastu i Światu. Świadectwo takiego życia zawstydzą, odbiera mowę. Życia nam braknie, by za ten wyjątkowy dar niebios naprawdę podziękować Bogu.

Dzisiaj po tym dotyku błogostawionego Jana Pawła II postawmy sobie pytanie, ile ja, człowiek uważający się za wierzącego, przeznaczam czasu na rozmowę z moim Bogiem? W tygodniu jest 168 godzin. Pomnóżmy to przez minuty, to spory kawał czasu. Ile z tego czasu jest dla mojego Boga? Na moją z Nim rozmowę, skoro wierzę, że ON JEST?! Błogostawiony jesteś, umiłowany Ojciec Święty Janie Pawle II. Prosimy Cię, umacniaj z nieba naszą wiarę, ucz nieustannej modlitwy i dodawaj odwagi do działania. □

ks. Jerzy Smoleń KUL
Fundacja „Dzielo Nowego Tysiąclecia”

fol. P. Felbrowicz

List Pasterski Episkopatu Polski na XI Dzień Papieski – 9 października 2011 r.

Jan Paweł II – Człowiek Modlitwy

„Nie wyście Mnie wybrali, ale Ja was wybrałem, abyście szli i owoc przynosili” – słowa Chrystusa z dzisiejszej liturgii (J 15, 16).

Drodzy Bracia i Siostry!

Przejmująca jest troska o winnicę, o której Chrystus mówi w dzisiejszej Ewangelii. Tą winnicą jest Kościół. Przez prawie dwadzieścia siedem lat kierował pracami w tej Winnicy Papież Jan Paweł II – dziś błogostawiony. Natchnieniem była dla niego więź z Chrystusem, z którym nieustannie jednoczył się podczas modlitwy. Za tydzień przeżyjemy XI już Dzień Papieski pod hasłem *Jan Paweł II – Człowiek Modlitwy*. W tym wyjątkowym roku beatyfikacji rozważmy szczególną drogę Błogostawionego, który dla nas wszystkich jest nieustannym przykładem i wyzwaniem, „abyśmy szli i owoc przynosili”.

1. Dar beatyfikacji

W dniu 1 maja 2011 r. w Watykanie miało miejsce wydarzenie, które na trwałe zapisało się tak w historii Kościoła Powszechnego, jak i w dziejach świata. Wszyscy z radością przyjęli słowa Ojca Świętego Benedykta XVI, który po przeprowadzonym procesie beatyfikacyjnym uroczysto ogłosił, że „Jan Paweł II jest błogostawionym”. Ze szczególną wdzięcznością i nieukrywaniem wzruszeniem przeżywali wyniesienie na ołtarze Papieża Polaka jego rodacy w Kraju i poza Ojczyznę. Pontyfikat Jana Pawła II jest wielkim zwycięstwem Boga w dziejach świata. Wybór na Stolicę Piotrową Kardynała Karola Wojtyły i jego papieską postugę odczytujemy, jako wyjątkowy znak Bożego Miłosierdzia. Pan Bóg w swoich zbawczych planach dał nam Jana Pawła Wielkiego

na czas niezwykle. Nowy błogostawiony Papież Polak dzięki swej modlitwie, heroicznej odwadze i szczególnemu charyzmatowi podjął działania, które doprowadziły do odzyskania wolności przez naród polski i przez wiele innych narodów Europy Środkowo-Wschodniej. Jako Pasterz Kościoła Powszechnego prowadził wiernych przede wszystkim do wolności dzieci Bożych na płaszczyźnie wiary. Pragnął, bowiem dla nich zasadniczego dobra, jakim jest zjednoczenie człowieka z Chrystusem. Przez prawie dwadzieścia siedem lat Papież kierował nasze serca do Boga, Miłosierdnego Ojca, w którym „świat znajdzie pokój, a człowiek szczęście” (Kraków – Łagiewniki, 17 VIII 2002 r.). W imię Boga i kierując się głębokim humanizmem domagał się poszanowania godności człowieka i to od poczęcia do naturalnej śmierci. Wzywał do respektowania praw małżeństwa i rodziny. Stawał w obronie pokrzywdzonych, odrzuconych i zmarginalizowanych.

2. Wiara podstawą papieskiej służby

Jan Paweł II przypominał, że z natury Kościoła wynika jego misja wobec świata, który „z upragnieniem oczekuje objawienia się Synów Bożych” – jak pisał do Rzymian św. Paweł (Rz. 8,19). Z heroiczną miłością Boga i człowieka podejmował epokowe wyzwania, które miały daleko sięgny wpływ na dzieje świata, nie tylko w naszym pokoleniu. Świat, w którym przyszło pełnić postugę Janowi Pawłowi II, był niezwykle zróżnicowany. Ludzkość miała podstawę do dumy z wielkich

osiągnięć w dziedzinie medycyny, techniki i tele-informacji. Ale człowiek cierpiał i cierpi nadal z powodu głębokiego kryzysu w dziedzinie wiary i moralności. Nie rezygnował jednak z poszukiwania sensu życia i źródeł nadziei. Zmagał się z groźnymi dyktaturami i okrutnymi ideologiami. Zdecydowanie mówił o tym Papież w swej pierwszej encyklice, stwierdzając, iż wiek dwudziesty był czasem, „w którym ludzie ludziom ogromnie wiele zgotowali krzywd i cierpień” (RH n. 17). Jan Paweł II, świadek tych wydarzeń, widział swoją misję, jako służbę nie tylko wobec każdego człowieka, ale jako postugę wobec całych narodów.

ciąg dalszy na str. 10

WARSZAWA | Sekretarz generalny Konferencji Episkopatu Polski bp Stanisław Budzik został mianowany nowym metropolitą lubelskim. Bp Stanisław Budzik od czterech lat jest sekretarzem generalnym Konferencji Episkopatu Polski. Nowy arcybiskup lubelski i Wielki Kanclerz KUL jest doktorem habilitowanym teologii i był profesorem nadzwyczajnym Papieskiej Akademii Teologii w Krakowie. Będzie następcą zmarłego w lutym br. abp Józefa Życińskiego. Ingres do archikatedry w Lublinie planowany jest na 22 października.

MOSKWA | Zburzono dom Misjonarek Miłości. Po zburzeniu domu Misjonarek Miłości w Moskwie z listem otwartym, opublikowanym przez służbę informacyjną archidiecezji Matki Bożej wystąpił abp Paolo Pezzi. W liście arcybiskupa czytamy, że Misjonarki Miłości zwane siostrami Matki Teresy lub przez miejscową ludność „białymi aniołami”, od lat towarzyszyły w wielu ogromnych miastach, takich jak Moskwa, ludziom, którzy czy to ze swojej winy, czy na skutek zbiegu nieszczęśliwych okoliczności żyli poniżej granicy biedy a częściej poniżej granicy ludzkiej godności. Budynek nikomu nie przeszkadzał,

a prowadzona w nim działalność wręcz sprzyjała społecznemu i duchowemu rozwojowi stolicy Rosji. Jednak, jak czytamy w liście, nie znaleziono innego rozwiązania prawnego niż wyburzenie budynku.

NOWY JORK | Środowiska żydowskie zaprotestowały w sprawie pomysłu Mela Gibsona na nakręcenie filmu o... Judzie Machabeuszu. Juda to „jeden z największych żydowskich herosów”, z którym związane jest święto Chanuka, obchodzone na cześć odbudowania świątyni w Jerozolimie. Był przywódcą zwycięskiego powstania przeciwko greckim Seleucydom chcącym zasymilować Żydów. Oskarżenia o antysemityzm ciągną się za Gibsonem, od kiedy nakręcił film „Pasja”, w którym Żydzi przedstawiani są, jako odpowiedzialni za śmierć Chrystusa.

WASZYNGTON | Administracja Baracka Obamy oszukuje obywateli i łamie konstytucję. Rząd przeprowadza, bowiem ideologiczną czystkę, eliminując z życia publicznego ludzi wierzących i ich organizacje. Jako katolicy musimy się temu przeciwstawić – apeluje amerykański episkopat. Z okazji trwającego od 1 października w USA miesiąca obrony życia, biskupi proszą, by pamiętać o wszystkich ofiarach aborcji, zarówno nie-narodzonych dzieciach, jak i wciąż żyjących, niedoszłych matkach i ojciech. □

Śmiesznie i strasznie – przed głosowaniem

ciąg dalszy ze str. 3

W wojnie plakatowej wygrywała PO. Wieszali się niemal wszędzie. Na wszystkich plakatach triumfował „photoshop”, czyli program do obróbki komputerowej zdjęć. Nawet 70-latkę odmładzały się przy najmniej o 20 lat. Gorzej było z dotaczanymi hasłami. Brzmiały jak reklamy (np. „PSL – prawdopodobnie najlepsza partia w Polsce”) lub cytaty z Lenina czy Gierka („dla ludzi, przez ludzi”, „człowiek jest najważniejszy”, „jutro bez obaw”, „przyszłość zaczyna się dzisiaj”). Oryginalności było mało, a jeśli już, to dominował „zły smak” lub brak gustu. Warszawski kandydat SLD Gadzinowski rozdawał np. prezerwatywy z partyjnym hasłem „jutro bez obaw”. Jego kolega Naczas z Gniezna wydrukował banknoty ze swoją podobizną, a Kwaśny z Tarnowa dystrybuował cytrynowy płyn do mycia naczyń „Kwaśny”. Na butelce widniało hasło „Stop brudnej polityce”.

SLD najwyraźniej brakowało pomysłów. Pokazywanie się Napieralskiego z córeczkami było „powtórką” poprzedniej kampanii, nie wypalały też teledyski, które odebrało Sojuszowi „bratnie” PSL, a że tonący brzytwy się chwytą, to mieliśmy i takie obrazki, jak ten opisany przez „Rzeczpospolitą”: „Sejm. Ostatnie posiedzenie przed wyborami. Stronicy Napieralskiego mówią dziennikarzom do kamer, że premierem po 9 października może być Kwaśniewski. News szybko łąduje na czotówkach portali informacyjnych. Odciągamy na stronę jednego z ludzi Napieralskiego. – Przecież to kosmiczna bzdura. Po co to wrzucacie dziennikarzom? – pytamy. – Wiem, że bzdura, ale kampania nam zdycha”.

Głosy Sojuszowi odbierał skutecznie znacznie barwniejszy Palikot. Od SLD odwrócił się nawet Jerzy Urban i jego „Nie”, które otwarcie poparło ruch „pajaca z Bitgoraja”. Za zbieraniem podpisów na Palikota stała ostawiona antyklerykalna partia „Racja”.

Wróćmy jednak do SLD, gdzie po wyborach szykuje się zapewne zmiana kierownictwa. Gwoździem do trumny Napieralskiego może być prestiżowa klęska w bezpośrednim pojedynku w Szczecinie, gdzie Napieralski zmierzy się z Artukowiczem. Ten ostatni przykładał się do kampanii i sam rozdał mieszkańcom 8 tysięcy ulotek. Napieralskiego widać nie było. Zrobiony w Szczecinie sondaż był dla Napieralskiego druzgocący. Miał 6 procent poparcia, Artukowicz – 23. Z liderem SLD wygrywał wysoko także Joachim Brudziński z PiS. Kto po Napieralskim? Wszystkie wróble na drzewach i Jolanta Kwaśniewska ćwierkają, że najodpowiedniejszy kandydat to... Rysio Kalisz.

Antyobywatelską taktykę na wybory obrał PSL. Ludowcy udają, że z polityką nie mają... nic wspólnego. Odcinają się od sporów, nie mówią o swoim rządzeniu i myślą, że to przycupnięcie pod miedzą da im profity w postaci głosów ludzi polityką zdegustowanych. W zamian nagrywają sobie pioseneczki, przecinają wstęgi, organizują zabawy ludowe, umizgują się do np. „działkowców”. W normalnym kraju polityk, który zamiast polityki uprawia działalność rozrywkową byłby zgubiony (proszę sobie wyobrazić podskakujących i śpiewających w wyborczym teledysku de Villepina, Royal, czy Aubry). W Polsce, w której wmówiono ludziom, że polityka jest czymś złym, tego typu taktyka daje jednak przekroczenie 5% progę wyborczego. Nie dziwi więc, że taki koszaliński poseł z list PSL Dycha rozdawał

Z KRAJU

- Prezydent przebywał w USA. Odwiedził giełdę (wskaźnik Dow Jones tego dnia mocno spadł), a na forum Zgromadzenia Ogólnego ONZ oznajmił, że jest „przekonany, iż Unia wyjdzie z kryzysu wzmocniona”.
- Prezydent Komorowski podpisał nowelizację ustawy, która wg opozycji, ekspertów i SDP ogranicza obywatelom dostęp do informacji publicznej.
- „Obok. Polska i Niemcy. 1000 lat historii w sztuce” – to tytuł wystawy, którą otworzyli w Berlinie prezydenci Polski i Niemiec, Komorowski i Wulff.
- Sędziowie uznali, że komitet Nowej Prawicy J. Korwin-Milkgo protest może złożyć dopiero po 9 października. Chodzi o nie zarejestrowanie ich list w całym kraju z winy Państwowej Komisji Wyborczej, która zbyt długo badała podpisy na listach poparcia (awaria komputerów). Oznacza to, że teoretycznie sąd może później unieważnić całe wybory (zwłaszcza jak wygra „niepożądana” partia?).
- Premier Tusk skrytykował raport OECD, z którego wynika, że polscy nauczyciele pracują najkrócej na świecie. W końcu są wybory. Wg raportu nasi nauczyciele spędzają przy tablicy 48g godzin, czyli 2 godz. i 42 min. dziennie. Średnia dla UE to 77g godzin, czyli blisko 5 godzin dziennie.
- „Ludzie, ktoś tu zwariował. Znaczący, co, taskę robi?” – powiedział Tusk, komentując wypowiedź Jarostawa Kaczyńskiego o tym, że jako premier współpracowałby z prezydentem. Gol samobójczy, bo tenże sam Tusk w 2007 r. na podobne pytanie odpowiedział, że prezydent nie jest mu do niczego potrzebny. Z tym, że prezydentem był ktoś inny...
- Kilka tysięcy lekarzy zrzeszonych w Porozumieniu Zielonogórskim zawiesiło w gabinetach antyryzdowy plakat o niedotrzymanych obietnicach rządu. Min. Hall lekarzy krytykuje, ale nie pamięta, że ci sami lekarze 4 lata temu też wywieszali „antyryzdowe” plakaty. Wtedy były jednak „stuszne”, bo rządził PiS. Przed poprzednimi wyborami parlamen-

tarnymi Porozumienie poparło Platformę, zawierając z nią nawet porozumienie.

- Lech Wałęsa, przy okazji wizyty u syna Jarosława, odwiedził Jaruzelskiego przebywającego także w szpitalu na ul. Szaserów w Warszawie.
- W Białymstoku stoi 20-metrowy pomnik, który powstał w latach 70. XX w. i jest poświęcony „Bohaterom Ziemi Białostockiej poległym w walce o Polskę Ludową”. Na pomniku pojawiły się nieoczekiwane nowe elementy. Umieścili je tam przedstawiciele kilku organizacji, m.in. Klubu Więzionych, Internowanych i Represjonowanych oraz Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego. Użyli do tego celu podnośnika i – nie niepokojeni przez nikogo – na pionowych elementach pomnika umieścili napisy – „Bóg-Honor-Ojczyzna”, a na głowę orła, który zwieńcza postument dodali koronę. Władze miasta chcą pomnik przywrócić do dawnego stanu i zawiadomiły prokuraturę o „przestępstwie”. Inicjatorzy akcji wystawili przed pomnikiem warty i zamierzają pilnować „odkomunizowanego” pomnika.
- Prezydent Komorowski zwrócił rodzinie byłego premiera, działacza ruchu ludowego Wincentego Witosa, insygnia Orderu Orła Białego. Witos był jednym z pierwszych kawalerów Orderu w okresie międzywojennym, ale utracił go w 1932 r. na mocy wyroku w tzw. procesie brzeskim.
- Oficer SB i wywiadu PRL Kotowski oskarżył o pomówienie ks. Isakowicza-Zaleskiego, który powiedział o nim, że zbierał w Watykanie informacje przydatne do zamachu na Jana Pawła II. Ksiądz odpięra zarzuty i zapowiada ujawnienie w sądzie nowych dokumentów.
- MON Siemionik przyznał, że nie wiedział, iż Polski Kontyngent Wojskowy w Afganistanie przesyła niejawne informacje przez... rosyjskiego satelitę.
- Od stycznia 2012 r. umowy na leczenie w ramach ubezpieczenia zdrowotnego stracą lekarze, którzy nie

zrobili tzw. II stopnia specjalizacji i nie ma znaczenia, że w zawodzie pracują nawet od kilkudziesięciu lat. Tysiące chorych mogą nie mieć już dostępu do opieki specjalistów.

- Resort obrony narodowej będzie wspierał tworzenie klas mundurowych w szkołach średnich. A dawniej przeszkadzały nawet mundurki... szkolne.
- Prokuratura Rejonowa Warszawa-Śródmieście wszczęła śledztwo w sprawie samobójczej próby mężczyzny, który podpalił się w okolicach kancelarii premiera i zostawił list do Tuska. Mężczyzna, rozczarowany sympatją PO, przebywa w szpitalu, jego stan był ciężki.
- Autocenzura? Dwa białostockie dzienniki: „Kurier Poranny” i „Gazeta Współczesna”, odmówiły publikacji płatnego ogłoszenia nauczycieli akademickich o zagrożeniach, jakie ich zdaniem niesie ustawa o szkolnictwie wyższym min. Kudryckiej.
- Strajkowali warszawscy taksówkarze. Domagali się podniesienia opłaty za wejście do auta z 6 do 10 zł i opłaty za postój – z 10 do 60 zł. za godzinę.
- Dwanaście osób zostało oskarżonych o ułatwienie nielegalnych pobytów i aranżowanie fikcyjnych małżeństw Polek z Nigerijczykami.
- Skarb polskiej kultury – zaginiony rękopis „Dziennika podróży na Wschód” Słowackiego został odnaleziony w Rosyjskiej Bibliotece Państwowej (d. Lenina). msz zapowiada starania o jego odzyskanie. Rękopis został prawdopodobnie zagrabiony w 1939 r. przez Sowietów z Krzemieńca.
- Naukowcy z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie są o krok od wynalezienia remedium na malarię. Zespół Zakł. Biologii Molekularnej opracował antygen, który może posłużyć do wyprodukowania szczepionki przeciwko chorobie.
- Z danych KE wynika, że co piąta koncesja na wydobywanie gazu łupkowego w Polsce jest w rękach rosyjskich... □

wyborcom zamiast programu, torebki z nasionami koniczyny. U mnie w ogrodzie koniczyna traktowana jest jednak jako chwast.

Działacze PSL promowali się także przez wodę mineralną, rozdaniem termometrów i opatrunków. Pomysły dość poronione i uznane za „wpadkę” tej kampanii. Bandaż, czy termometr kojarzy się przecież z chorobą i wywołuje skutek odwrotny od zamierzonego. Swoją drogą gadżety te mogą się przydać, kiedy PSL wreszcie prognozę nie przekroczy. Wodą mineralną można będzie zaś zapić kaca.

PiS dla dobrego wyniku nie musiał wiele robić. Tzn. jedyną jego działalnością było baczenie, by nie dać pretekstów do totalnej krytyki partii. Media i PO starały się jak mogły, ale w tym roku straszenie wyborców „straszny PiS” zupełnie nie wychodziło. Mały przykład. Na jednym z plakatów pojawiła się grupa młodych i ładnych kandydatek tej partii. Już zaczęto się oskarżanie tej partii o „seksizm” i wykorzystywanie kobiet wyłącznie wizerunkowo, a tu jakiś młody kandydat SLD nagrał wyborczego klipa, w którym rozpędza bandę chuliganów dybiących na piękną kobietę w podziemnym garażu. Ta w zamian oferuje mu swoje wdzięki, a kandydat oznajmia, że nie po to walczył z bandytami i proponuje, by w zamian oddała mu... jedynie swój głos. Okazuje się co prawda, że pragnienie władzy młodych polityków SLD jest większe od potrzeb, ale mamy tu też dyskryminowany dziś seksizm w pełnej postaci. Kongresowi Kobiet, gdzie SLD dominował, przyszło zamilczeć. Atak na PiS nie wypalił.

PiS miał zresztą dużo medialnego szczęścia. Kiedy spytano Tuska na kogo będzie głosował? – wypalił bez namysłu – „na siebie”. Na to samo pytanie skierowane do Kaczyńskiego, dziennikarze usły-

szeli, że „na pewno nie na siebie, a kogo wybiorę jest moją tajemnicą”. Odpowiedzi puszczono w tym samym wydaniu informacji, więc konfrontacja kultury obydwu szefów partii musiała po zabołec. Co prawda już nazajutrz Tusk tłumaczył się, że nie jest hipokrytą, więc powiedział prawdę, ale materiał poszedł w świat.

Podobnie było ze sprawą deklaracji Jarosława Kaczyńskiego, że jeśli wygra wybory to będzie współpracował z obecnym prezydentem Komorowskim. Tusk podsumował tę wypowiedź słowami, że „nikt tu taski nie robi, bo jest to obowiązek konstytucyjny”. Niby tak, ale on sam na podobne pytanie w roku 2007, kiedy to prezydentem był Lech Kaczyński odpowiedział, że „prezydent nie jest mu do niczego potrzebny”. Dwa różne światy politycznej kultury, które jakoś tam przebiły się przynajmniej do części wyborców.

PO nie wymyśliła w tej kampanii niczego nowego. Chwyty z 2007 roku okazały się „ograne”, straszenie PiS-em nie wychodziło. Pomimo chwaleń się rzekomymi sukcesami, czy eksponowania jednego z nielicznych udanych projektów, czyli „Orlików” (boisk dla dzieci), do partii tej przyłączyła łaska obiboków, którzy nie spełniają swoich obietnic. Oddaje to „mądrość ludowa” w postaci tworzenia doraźnych dowcipów. Jeden z nich mówi o „nawróconym” Donaldzie Tusku, który składa w kościele obietnicę, że jeśli i tym razem wygra wybory, to zabierze się do roboty od rana do nocy, przyrzeczenia spełni i będzie się kierował jedynie dobrem publicznym. Wybory ostatecznie wygrywa i g października pojawia się w tym samym kościele i ciężko wzdycha – „Panie Boże, jak człowiek jest w stresie, to takie głupstwa wygaduje...”

Bogdan Dobosz

ZE ŚWIATA

- „Kościoł w Niemczech przezwycięży wielkie wyzwania teraźniejszości i przyszłości i pozostanie zaczynem w spotęceństwie, jeśli księża, osoby konsekrowane i świeccy wierzący w Chrystusa wiernie ze swym powołaniem będą współpracować w jedności” – pouczył rodaków Benedykt XVI podczas swojej trzeciej wizyty w RFN. Protesty przeciw wizycie były mniejsze od ich nagłośnienia. W Bundestagu zaś Ojciec św. zawstydził swoim mądrym przemówieniem setkę deputowanych lewicy, która opuściła salę parlamentu.
- W Ramalli na Zachodnim Brzegu Jordanu witały Abbasa tłumy ludzi, trzymając jego portrety i wymachując narodowymi flagami. Palestyńczycy poparli w ten sposób swojego lidera, który wbrew presji Izraela i Stanów Zjednoczonych, zgłosił wniosek o członkostwo Palestyny w ONZ.
- Rosyjski standard demokracji. Urzędujący prezydent Miedwiedjew zgłosił urzędującego premiera Putina, jako kandydata na swój urząd. Po rozszaradzie sam zostanie premierem. Zgodnie z rosyjską konstytucją prezydenturę można sprawować przez dwie ciągłe kadencje. Dlatego Putin zrobił sobie przerwę, ale nadal rozgrywa wszystkie karty.
- Rosyjska Cerkiew prawosławna wyraziła zadowolenie z – jak to określił jej oficjalny przedstawiciel, protorej Wsiewołod Czaplin – „pokojowego przekazania władzy w Rosji”. Rosyjskie prawosławie jak zwykle postuszne carom...
- Francuska Partia Socjalistyczna po częściowych wyborach do Senatu uzyskała po raz pierwszy w historii absolutną większość w izbie wyższej.
- Szef butgarskiej dyplomacji Mladenow zapowiedział, że po zablokowaniu przyjęcia do strefy Schengen jego kraj może odstąpić od dotychczasowej ugodowej polityki na forum UE.
- Zakończyły się rozmowy w sprawie układu stowarzyszeniowego Ukraina – UE.

- Wewnętrzne walki o władzę w Libii opóźniają powołanie rządu tymczasowego. W kraju nadal trwają walki, ale powstańcy przejęli kontrolę nad Syrtą.
- Tunezyjscy imigranci po dziewięciu miesiącach pobytu na włoskiej Lampedusie zostaną ewakuowani do swojej ojczyzny. Na wyspie dochodziło do coraz częstszych animozji, a nawet starć emigrantów z policją.
- Były premier Libii al-Mahmudi, zatrzymany w Tunezji, został skazany na 6 m-cy więzienia za nielegalne przekroczenie granicy.
- Pierwszy raz od ponad 60 lat były król Rumunii wystąpił przed parlamentem. Michał I pojawił się w parlamencie z okazji swoich 90. urodzin. Weźmie udział w specjalnej sesji i wygłosi mowę. Michał I przestał być królem w 1947 r., gdy pod presją Sowietów abdykował i wyjechał do Szwajcarii. Wcześniej, w 1944 r., dokonał zamachu stanu i obalił proniemieckiego dyktatora Antonescu.
- Kilka tysięcy Polaków ponownie protestowało przed gmachem parlamentu w Wilnie w obronie polskich szkół. Zgromadzeni zagrozili też kolejnym strajkiem.
- Rząd brytyjski wypłaci odszkodowania rodzinom ofiar masakry w Irlandii Północnej w 1972 r., kiedy to miała miejsce tzw. „krwawa niedziela” w Londonderry.
- Przedstawiony przez niemieckie ministerstwo obrony plan zreformowania Bundeswehry przewidywał jej zmniejszenie z obecnych ok. 200 tys. żołnierzy do poziomu między 175 a 185 tys. żołnierzy.
- Minął już rok od wyborów, a w Bośni i Hercegowinie nie udaje się powołać centralnego rządu.
- Pekin ostrzega – Dalajlama nie ma prawa decydować, kto po jego śmierci przejmie duchowe przywództwo nad Tybetańczykami.
- Biały Dom wydał zgodę na modernizację tajwań-

- skich myśliwców. Boi się jednak sprzedać na Tajwan nowoczesnych F-16 z powodu protestów Pekinu.
- Ateny coraz bliżej... drachmy? „Nie płacę” stało się hasłem sprzeciwu wobec dodatkowych podatków wprowadzanych w Grecji, aby walczyć z olbrzymim deficytem i długiem publicznym. Ruch uliczny w Atenach znów został sparaliżowany przez strajk transportu, niemal codzienne manifestacje urządzają komuniści. 55 proc. Greków uważa, że w ciągu kilku miesięcy ich kraj stanie się niewypłacalny.
- Ukraińska milicja zatrzymała 60 zwolenników partii Swoboda, którzy protestowali w Humaniu przeciwko agresji chasydzkich pielgrzymów, przyjeżdżających do tego miasta na grób rabina Nachmana. Nacjonaliści zarzucają chasydom agresywne zachowanie wobec mieszkańców miasta, poniżanie Ukraińców, opluwanie, pijaństwo i urządzanie burd. Przedstawiciel ukraińskich organizacji żydowskich Zisels wyjaśniał, że problem chasydów w Humaniu związany jest z tym, że to niewielkie miasto jest całkowicie nieprzystosowane do przyjmowania tak ogromnej liczby pielgrzymów. W ubiegłym roku ukraińskie władze deportowały do Izraela dziesięciu chasydów, którzy w trakcie pielgrzymki do grobu Nachmana pobili dwójkę mieszkańców Humania. Ostatnio deportowano zaś ośmiu pielgrzymów przybyłych do Humania, którym zarzucono „chulięństwo” i „wykroczenia administracyjne”.
- Ok. 20 tys. wiernych uczestniczyło w stolicy Bośni i Hercegowiny, Sarajewie, w beatyfikacji pięciu sióstr męczennic z czasów II wojny światowej. Pięć sióstr ze zgrupowania Córek Bożej Miłości: dwie Słowenki, Chorwatka, Austriaczka i Węgierka – zginęły w 1941 r., gdy serbscy czelnicy mordowali ludność cywilną.
- W pogrążonej w kryzysie Portugalii szerzy się kultura polskiej świętej Jadwigi Śląskiej, patronki ubogich i zadłużonych.

Benedykt XVI w swojej Ojczyźnie

Benedykt XVI odbył czterodniową pielgrzymkę apostolską do Niemiec. Była to pierwsza oficjalna wizyta papieża w jego Ojczyźnie i 21. podróż zagraniczna w czasie pontyfikatu. Ojciec Święty odwiedził stolicę Niemiec, Erfurt i Fryburg Bryzgowijski. Hasłem pielgrzymki były słowa: „Tam, gdzie jest Bóg, jest przyszłość”.

Na lotnisku papieża witali m.in. prezydent Christian Wulff, kanclerz Niemiec Angela Merkel, przewodniczący Niemieckiej Konferencji Biskupów abp Robert Zollitsch, abp Berlina, Rainer Maria Woelki. Od przekroczenia granicy Niemiec papieskiemu samolotowi towarzyszyły samoloty Luftwaffe. Po krótkim powitaniu papież wraz z towarzyszącą mu świtą udał się do siedziby prezydenta Niemiec, zamku w Bellevue, gdzie odbyła się oficjalna ceremonia powitania.

W przemówieniu powitalnym prezydent Wulff nawiązał m.in. do 22 rocznicy pokojowej rewolucji, która doprowadziła do zjednoczenia Niemiec i Europy. „Bez Twojego odważnego poprzednika Jana Pawła II, bez katolickich robotników w Polsce, bez Kościołów chrześcijańskich w NRD, którzy dali schronienie poszukującym wolności, to wszystko nie byłoby możliwe. Za to dziękuję z całego serca!” Prezydent Wulff podziękował papieżowi za jego zaangażowanie w obronę stworzenia, życia ludzkiego i migrantów i jego apele o budowanie społeczeństwa z ludzką twarzą.

Spotkanie z kanclerz Merkel

Z zamku Bellevue papież udał się do berlińskiej Akademii Katolickiej, siedziby Konferencji Biskupów Niemieckich, gdzie spotkał się z kanclerz Niemiec Angelą Merkel i jej mężem Joachimem Sauerem. Rozmowa dotyczyła sytuacji w Europie. Mówiono o niezbywalnej roli Niemiec w procesie integracji europejskiej, a ta oznacza dobrobyt, demokrację i wolność. Rozmawiano także na temat sytuacji na rynkach finansowych. Papież i kanclerz zgodzili się, że polityka w tej dziedzinie musi być tak kształtowana, aby nie zapominała o ludziach i człowiek nie czuł się odrzucony. „To jest wielkie zadanie w dzisiejszych czasach globalizacji” – powiedziała kanclerz dziennikarzom.

Historyczna wizyta w parlamencie

Następnie Benedykt XVI przybył do gmachu Reichstagu. „Papież jeszcze nigdy w historii nie przemawiał przed niemieckim parlamentem. I rzadko się zdarza, że przemowa w tym domu, jeszcze nim została wygłoszona, wzbudzałaby tak wiele uwagi i zainteresowania” – powiedział na powitanie przewodniczący Bundestagu, Norbert Lammert, nazywając wizytę historycznym wydarzeniem.

W obszernym przemówieniu papież podkreślił, że „ostatecznym kryterium i podstawą” pracy polityka „nie powinien być sukces, ani tym bardziej korzyść materialna”. Zaznaczył, że „polityka musi być staraniem się o sprawiedliwość”. Oczywi-

ście „polityk będzie szukał sukcesu, który sam przez się umożliwia skuteczne działania polityczne”. Sukces ten „podporządkowany jest jednak kryterium sprawiedliwości, woli przestrzegania prawa i znajomości prawa”.

Spotkanie ze wspólnotą żydowską

Przed opuszczeniem Reichstagu Benedykt XVI spotkał się z reprezentacją wspólnoty żydowskiej. W swoim wystąpieniu Ojciec Święty wskazał, jak „bardzo wzrosło zaufanie między narodem żydowskim a Kościołem katolickim, które łączy istotna część ich podstawowych tradycji”. – Równocześnie jest dla nas wszystkich jasne, że powinno jeszcze bardziej wzrastać i być głęboko włączone w przepowiadanie wiary wzajemne zrozumienie Kościoła i Izraela, nacechowane miłością, w nieustannym poszanowaniu dla tożsamości drugiej strony – zaznaczył papież.

Msza św. na Stadionie Olimpijskim

Benedykta XVI odprawił Mszę św. na berlińskim Stadionie Olimpijskim. Uczestniczyło w niej 70 tys. wiernych. „Papież Niemiec w stolicy Niemiec – to jest wydarzenie na miarę tysiąclecia, na które Kościół, nie tylko Berlina, od dawna czekał. Z wielką wdzięcznością wspominamy dzisiaj wizytę Twojego błogosławionego poprzednika Jana Pawła II” – powiedział abp Reiner Maria Woelki witając Ojca Świętego. Benedykt XVI w wygłoszonej homilii przypomniał, że „Kościół jest „powszechnym sakramentem zbawienia”, istniejącym dla grzeszników, aby otwierać ich na drogę nawrócenia, uzdrowienia i życia. To jest prawdziwa i wielka misja Kościoła, powierzona mu przez Chrystusa”. Gdy jednak spoglądając na Kościół, ktoś zatrzyma się na jego aspekcie zewnętrznym, „wówczas Kościół jawi się tylko, jako jedna z wielu organizacji w społeczeństwie demokratycznym” i jako taka jest oceniana. – Jeśli później dochodzi jeszcze bolesne doświadczenie, że w Kościele są ryby dobre i złe, pszenica i kłokol, i jeśli spojrzenie zatrzyma się na rzeczach negatywnych, wówczas już się nie dostrzega wielkiej i głębokiej tajemnicy Kościoła – ubolewał Benedykt XVI. Tymczasem bez trwania w Chrystusie nie przynosi się owocu i usycha. Trzeba, więc dokonać wyboru i „każdy z nas stoi w obliczu takiej decyzji”.

Benedykt XVI przybył na stadion w papamobile, w którym zrobił rundę wokół stadionu. Jechał bardzo powoli, pozdrawiając zgromadzonych, co pewien czas całował podawane mu niemowlęta. Papieża witały fanfary i burza oklasków. Wpisł się do Złotej Księgi miasta Berlina. Od burmistrza miasta Klausa Wowereita otrzymał miniaturę Bramy Brandenburskiej.

Drugi dzień podróży apostolskiej Benedykta XVI

Przebiegał on pod znakiem ekumenizmu. Po prywatnej Mszy św. w nuncjaturze apostolskiej papież spotkał się z przedstawicielami wspólnoty muzułmańskiej, po czym z lotniska Tegel odleciał do Erfurtu. Tam najważniejszym punktem dnia było spotkanie z przedstawicielami Rady Kościołów Ewangelicznych Niemiec (EKD) w kapitułarzu klasztoru augustianów w Erfurcie, zakończone ekumenicznym nabożeństwem w kościele klasztornym. Ojciec Święty zaapelował do wspólnej obrony człowieka, stworzonego na obraz i podobieństwo Boga. Chodzi o obronę jego nienaruszalnej godności – od narodzin po naturalną śmierć – zagrożonej m.in. przez diagnostykę preimplantacyjną i eutanazję. Miłość chrześcijańska przekracza granice kontynentów i wymaga solidarności ogólnoswiatowej. Niemcy, jako naród i państwo robią wiele, aby pomagać innym – powiedział z uznaniem papież.

ciąg dalszy na str. 11

Nazwać rzeczy po imieniu

Marek Jurek
Gość Niedzielny

Władza powinna wspierać dobre życie ludzi, stać po stronie ich sumień

Każdy poseł składa ślubowanie, w którym zobowiązuje się „czynić wszystko dla pomysłności Ojczyzny i dobra obywateli, przestrzegać konstytucji i innych praw Rzeczypospolitej Polskiej”. Owe „inne prawa” to przede wszystkim potwierdzona przez konstytucję (choć jeszcze nie dość wyraźnie) „przyrodzona, niezbywalna i nienaruszalna godność człowieka” (por. art. 30). Godność przyrodzona – a więc

nie pochodząca z nadania, przystępująca nam z racji osobowego istnienia; nienaruszalna – a więc niepodlegająca uchyleniu przez żadną władzę; niezbywalna – a więc taka, której po prostu zrzec się nie można, będąca prawem, ale i zawierająca w sobie obowiązki. Ogromna większość postów w ogóle, a niemal wszyscy(!) popierający obecny rząd prosili publicznie Boga o pomoc w wypełnieniu tego ślubowania. Obowiązkiem wszystkich przywódców politycznych jest wspierać postów, by wypełnili te zobowiązania dobrze.

Władza powinna wspierać dobre życie ludzi, stać po stronie ich sumień – czyli osobistej odpowiedzialności za wypełnienie norm powszechnych. To dlatego ojciec Jacek Prusak SJ napisał niedawno, że katolikowi nie wolno należeć do partii, która „przez wprowadzenie dyscypliny partyjnej zmusza swoich członków do głosowania przeciwko” prawnej ochronie życia wtedy nawet, gdy postowie „zgodnie z własnym sumieniem chcieliby ją poprzeć”. Do takiej partii, pisze ojciec Prusak, nie tylko nie wolno należeć, ale nawet nie wolno na nią głosować. Radykalne stwierdzenie w czas wyborów – ale czy wybory zawieszają zasady, czy raczej są momentem ich konkretyzacji? Ojciec Prusak nie jest orędownikiem szczególnego rygorizmu kanonicznego, łatwego wymierzania kar kościelnych. Jego głos więc tym bardziej zasługuje na uwagę.

Nakłanianie postów do głosowania przeciw życiu, czego dopuścił się Donald Tusk, stanowi otwarty akt tyranii moralnej, wystąpienie przeciw fundamentalnym powinnościom społeczeństwa obywatelskiego i jego przedstawicieli, i – co najbardziej kompromitujące w świetle poglądów deklarowanych przez premiera – przeciw wolności. Bo możliwość wypełniania swych obowiązków to (po wolności życia) najważniejsza ze swobód. Kierownictwo partii Donalda Tuska zakwestionowało obydwie.

Jak to się dzieje, że w społeczeństwie katolickim można otwarcie używać władzy w ten sposób? Tłumaczy to jedynie ogólny kryzys życia chrześcijańskiego i towarzyszący mu zamęt moralny, widoczny w całym świecie zachodnim. Wielu polityków – jak prezydent Komorowski – traktuje uniwersalne normy moralne jako podlegające zawieszeniu w „społeczeństwie pluralistycznym”. Benedykt XVI wielokrotnie tłumaczył, że takie rozumienie „pluralizmu” otwiera drogę do dyktatury relatywizmu. Gdy jednak takie zachowania polityczne nie napotykały reakcji wspólnoty katolickiej, również kar potwierdzających zobowiązujący charakter zasad i wynikającej z nich odpowiedzialności – politycy lekceważący ład moralny idą coraz dalej, pewnie również dlatego, że prywatnie mają wrażenie, że tak wolno, że takie są milcząco akceptowane reguły polityki, do których mają prawo się stosować. Ich przykład upewnia w takim przekonaniu innych, co z kolei izoluje polityków szanujących zasady i obowiązki sumienia. I dlatego ich ubywa. Gdy byłem promotorem wyraźnego potwierdzenia w konstytucji prawa do życia od poczęcia – opowiedziałem się za tym w ostatecznym głosowaniu dwudziestu czterech postów Platformy, dziś za zwykłą ustawą, która miała to potwierdzać – było już tylko piętnastu. Inna rzecz, że wtedy staraliśmy się przekonywać każdego posta, budować uniwersalizm – a nie polaryzować opinię publiczną.

Kierownictwo partii dziś rządzącej okazało się po prostu – używając pojęć b. Jana Pawła II – strukturą zła. Oczywiście, ludzie, którzy je tworzą, powinni swą postawę zrewidować, ale najlepiej im to uświadomi jasna ocena ich strasznego czynu. Ocena, a nie banalizacja. Gdy na początku lat 50. ub. wieku polski Kościół stanął wobec ostatecznego zagrożenia swojej wolności, Prymas Wyszyński zagroził karą kościelną księżom, którzy przyjęliby funkcje kościelne od komunistów. To uchroniło Kościół przed zniewoleniem na Ziemiach Zachodnich i w całej Polsce. Groźba kary chroni i tych, którzy mogą paść ofiarą zła, i tych, którzy mieliby pokusę zło popełnić.

Jakie są drogi przed politykami PO, którzy mieli odwagę poprzeć prawo do życia wbrew kierownictwu swojej partii? Na pewno sprawy nie zamyka głosowanie. Nie działają sami i nie mogą być obojętni na stan swojej partii, na moralną tyranie, której sami się oparli, ale która zgwałciła sumienia innych polityków, a przede wszystkim odebrała ratunek dziesiątkom niewinnych. Są co najmniej trzy możliwe reakcje. Pierwsza, najprostsza – to podjęcie otwartych działań na rzecz zmiany kierownictwa partii rządzącej. Drugi – to wystąpienie z niej, właśnie teraz – dla jasności stanowiska wobec wyborców, a dalej przejście do innego ugrupowania lub założenie nowego. Trzeci – to fronda, publiczna deklaracja prowadzenia w dziedzinie odpowiedzialności chrześcijańskiej działań całkowicie niezależnych od kierownictwa PO, przynajmniej do czasu wyraźnej zmiany – składu lub stanowiska kierownictwa. Dwie rzeczy są pewne. Jako ludzie postowie ci zasługują na wielkie uznanie. Jako politycy muszą wyciągnąć wnioski z moralnej zapaści swojej partii i zareagować na problem, przed którym stanęli. □

Polski gaz łupkowy w rosyjskich rękach?

Dramatyczne spadki na giełdach, drańskie oszczędności greckiego rządu, a na dodatek informacje Komisji Europejskiej, że ponad 20 proc. koncesji na wydobywanie gazu łupkowego w Polsce jest już w rękach rosyjskich – to najważniejsze wydarzenia ostatnich dni września w gospodarce.

Oczywiście najbardziej bulwersujące

w dłuższej perspektywie są właśnie te ostatnie, dotyczące przejmowania kontroli nad zasobami gazu łupkowego w Polsce przez Rosję.

Społeczeństwo polskie byłoby pewnie ciekawe co ma na ten temat do powiedzenia rząd Donalda Tuska i występujące się mu, poprawne politycznie media, tzw. „polsko-języczne”! □

Słowo do rzeczy

Szymon Babuchowski
Gość Niedzielny

Miał jeden cel: „Odpowiednie dać rzeczy – słowo!”. I tak budował mosty między literaturą a teologią. Nic dziwnego, że twórczością Norwida zafascynował się przyszły papież. Wiedeńska biblioteka, rok 1901. Młody polski poeta i tłumacz Zenon „Miriam” Przesmycki trzyma w ręku niepozornie wyglądający tomik poezji. Nie wie jeszcze, że ta chwila będzie przetotomowym momentem dla historii polskiej literatury.

Czwarty wieszcz

Ów tomik to jedyny zbiór wierszy Cypriana Kamila Norwida, jaki autorowi „Vade-mecum” udało się wydać za życia. Niemal wszystko, co dziś znamy, i co mieści się w jedenastu tomach „Pism wszystkich”, wydanych dopiero w latach 70. ubiegłego wieku, zostało wydobyte z rękopisów.

Urodził się w mazowieckiej wsi Laskowo-Głuchy, ale większą część życia spędził za granicą, głównie w Paryżu. Wiele lat przeżył w skrajnej nędzy, utrzymując się jedynie z dorywczych prac, m.in. z grafiki. Postępująca gruźlica i uzależnienie od alkoholu sprawiły, że jeden z największych polskich poetów wszechczasów ostatnie lata spędził w przytułku, opuszczony i zapomniany.

Czemu tak się stało? Cyprian Kamil Norwid to jeden z tych artystów, którzy wyprzedzili swoją epokę. Niezrozumiany przez współczesnych, stał się jednak inspiracją dla potomków, tak jak przewidział w wierszu: „Syn – minie pismo, lecz ty spomnisz wnuka”. Dziś stawia się go w jednym rzędzie z romantycznymi wieszczami, jednak błędem byłoby sądzić, że twórczość Norwida jest powszechnie znana. Trudny, filozoficzny język jego poezji sprawia, że zaczytywać się nią mogą tylko nieliczni. I choć są badacze, którzy zajmują się niemal wyłącznie Norwidem, to dla wielu zwykłych czytelników pozostaje on ciągle autorem kilku „szkolnych” utworów: „Fortepianu Chopina”, „Mojej piosnki (II)” czy „Bema pamięci żałobnego rapsodu”.

Krzyż stał się bramą

Jednym z tych, którzy uważali Norwida za swojego mistrza, był Jan Paweł II. Gdyby sporządzić listę artystów najczęściej przez papieża cytowanych, na pierwszym miejscu znalazłby się z pewnością autor „Promethidiona”. Jego wpływ widać nie

tylko w poezji Karola Wojtyły, zwłaszcza w „Tryptyku rzymskim”, ale przede wszystkim w nauczaniu, co zresztą Ojciec Święty sam podkreślał. W 180. rocznicę urodzin poety wyznał, że myśl o kapłańskim charakterze osoby ludzkiej, zaczerpnięta właśnie z Norwida, kształtowała społeczny wymiar jego pontyfikatu. Papieża inspirowały również rozważania Norwida na temat narodu. „Z wielkim bólem mówił Norwid Polakom, że nie będą nigdy dobrymi patriotami, jeśli wprawdzie nie będą pracowali na swoje człowieczeństwo – przypomina papież. – Ład narodu przychodzi spoza narodu, ostatecznie jest on z Boga, i dlatego tym, którzy tak dalekosiężnie, bo kapłańsko, kochają swój naród, nie grozi nacjonalizm”.

Dla Jana Pawła II jest oczywiste, że siła autorytetu poety bierze się z krzyża: „Tylko ci bowiem, w których wnętrzu codziennie rozgrywa się dramat Golgoty, mogą powiedzieć: Krzyż »Stał się nam: bramą«. Krzyż to jedno ze słów-kluczy w twórczości Norwida, jednak symboli zaczerpniętych z Biblii jest w niej znacznie więcej. Siostra Alina Merdas w książce „Łuk przymierza” udowadnia, że są one jednym z najważniejszych tworzyw tej poezji. To odróżnia autora „Vade-mecum” od wielu innych poetów, znajdujących w motywach biblijnych jedynie ozdobniki. Zdaniem badaczki Biblia przeniknęła całą twórczość Norwida, czyniąc ją religijną, a nawet ortodoksyjnie katolicką.

Mowa na nowo

Norwid nie wybiera z Biblii jedynie wygodnych dla siebie fragmentów, ale inspiruje go ona w całości: od Księgi Rodzaju po Apokalipsę. To dążenie do pełni, charakterystyczne dla artysty, widoczne jest zarówno w konstruowaniu cykli poetyckich, jak i w tworzeniu spójnego systemu filozoficznego, w którym głównym zagadnieniem stanie się – jak mówi s. Alina Merdas – „moralny postęp ludzkości”. Zdaniem poety tylko „cały – człowiek – od stóp do głów – cały!” ma szansę wygrać, jak Bóg, w walce ze światem. Aby „być człowieczym”, człowiek musi więc stać się „nad – ludzkim”, przemienionym według Bożego zamysłu. Przemiana ma się dokonać nie tylko na planie osoby, ale także narodu i wreszcie całej ludzkości. W ten sposób Norwid tworzy całą filozofię dziejów, która oparta jest na biblijnej wizji świata, a także na pismach Ojców Kościoła, których poeta był gorliwym czytelnikiem.

ciąg dalszy na str. 12

Jan Paweł II – Człowiek Modlitwy ciąg dalszy ze str. 5

Ukazywał rolę kultury w życiu jednostek i społeczeństw – i to często na przykładzie własnego narodu. Ludzie nawet dalecy od wiary chrześcijańskiej, ale urzeczeni postawą i wynikającą z niej modlitwą Jana Pawła II, publicznie mówili o swej fascynacji osobowością wielkiego Papieża (por. L'Osservatore Romano Numer specjalny, Watykan 1 maja 2011, s. 54). Wszyscy mogli śledzić fakt, iż ta wielkość wynikała z głębokiej wiary i nieustannej rozmowy z Bogiem, czyli modlitwy. Jan Paweł II pozostanie jednym z największych ludzi w dziejach świata, wyjątkowym świadkiem prawdy, wielkim świętym naszych czasów.

3. Świadectwo Następcy

Już kilka dni po odejściu Jana Pawła II do Domu Ojca, w trudnych dniach kwietnia 2005 r., Benedykt XVI powiedział pamiętne słowa: „Wprawdzie Jan Paweł II odszedł, ale się nie oddalił”. Powtarzamy te słowa z radością, prosząc Boga o taskę wiary,

gorliwej modlitwy i właściwego rozumienia tajemnicy „świętych obcowania”.

Błogostawiony Jan Paweł II, podobnie jak to czynił za życia ziemskiego, wyprasza nam dziś taskę wiary, zwłaszcza dla młodego pokolenia, i jedność potrzebną w życiu narodu.

Ojciec Święty Benedykt XVI, podkreślając więź, jaka go łączyła z Janem Pawłem II w postudze Kościołowi, wielokrotnie używa zwrotu: „mój umiłowany Poprzednik”. Zaś w dniu beatyfikacji przywołał słowa Jana Pawła II wypowiedziane na początku pontyfikatu: „Nie lękajcie się! Otwórzcie, otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi!” I dodał: „To, o co nowo wybrany Papież prosił wszystkich, sam wcześniej uczynił: otworzył dla Chrystusa społeczeństwo, kulturę, systemy polityczne i ekonomiczne, XI Dzień Papieski rozpoczyna w tym roku tydzień wdzięczności Polaków za pontyfikat Jana Pawła II. Jest to naturalny odruch naszych serc, które czują obowiązek podziękowania Bogu za ten niezwykle dar. Wdzięczność okażemy na różne sposoby. Najpierw modlitwą

Benedykt XVI w swojej Ojczyźnie

ciąg dalszy ze str. 8

Następnie papież odwiedził sanktuarium w Etzelsbach, położonym w najbardziej katolickim regionie Turyngii, Eichsfeld. Benedykt XVI odprawił tam Nieszpory Maryjne. Opuszczając podium ottarzowe Ojciec Święty pomodlił się przed figurką Matki Bożej Bolesnej. Na pamiątkę swej pielgrzymki do sanktuarium zawiesił u jej stóp perłowy różaniec.

Trzeci dzień podróży apostolskiej Benedykta XVI

Erfurt i Fryburg Bryzgowijski znalazły się na trasie trzeciego dnia podróży apostolskiej Benedykta XVI do Niemiec. Na Mszy św. w Erfurcie Benedykt XVI w homilii podziękował Bogu za to, że upadły mury i druty kolczaste na granicach. – A jeśli sięgniemy jeszcze dalej wstecz, aż do 1941 roku, do czasów narodowego socjalizmu – ktoś mógłby przewidywać, że tak zwana „tysiącletnia Rzesa” zaledwie cztery lata później obróci się w popioły? – zaznaczył papież. Jednocześnie zauważył, że konsekwencją brunatnej i czerwonej dyktatury jest to, że większość ludzi zamieszkujących Turyngię „żyje z dala od wiary w Chrystusa i wspólnoty Kościoła”. Jednak ostatnie dwie dekady pokazały, że „Bóg nas nie opuszcza”. Przed Kościołem otworzyły się nowe możliwości działania, czy jednak doprowadziły również do wzrostu w wierze? Czyż nie trzeba poszukiwać głębokich korzeni wiary i życia chrześcijańskiego w czymś zupełnie innym, niż w wolności społecznej? – pytał Ojciec Święty.

We Fryburgu na ulicach miasta Benedykta XVI witało tysiące ludzi z transparentami i flagami, w tym wiele polskich, gromkie brawa i okrzyki. Fryburg jest jedynym miastem w Niemczech, gdzie było widać, że przybył Biskup Rzymu. Wzdłuż trasy jego przejazdu wisały flagi i wszędzie widać było plakaty z jego wizerunkiem, hasłem pielgrzymki i słowami powitania.

W auli seminarium Benedykt XVI przyjął przedstawicieli Prawostawnej Konferencji Biskupów w Niemczech (OBKD) i Starożytnych Kościołów Wschodu (tzw. przechalcedońskich). Następnie Benedykt XVI spotkał się Prezydium Centralnego Komitetu Katolików Niemieckich, (ZdK), który jest najwyższą reprezentacją wiernych świeckich w tym kraju. Wieczorem papież przewodniczył czuwaniu modlitewnemu młodzieży. Uczestniczyło w nim 30 tys. młodych ludzi z całej Niemiec, którzy gorąco przywitali papieża. Były śpiewy, owacje i okrzyki: „Benedetto!”. Papamobile wjechał na tereny targowe nie przy dźwiękach kościelnych pieśni, lecz muzyki jazzowej. Powiewały flagi. Było wiele transparentów. Na jednym z nich napisano: „Highway to Heaven – B16” (Autostrada do nieba – B16). Czuwanie wypełniła modlitwa, śpiewy i świadectwa, które złożyli m.in. student, młody robotnik, skaut, przedstawiciel dzieci Kolpinga. Młodzi opowiadali o swoim chrześcijańskim zaangażowaniu. Wymieniali imiona świętych stawiając ich sobie za wzór: św. Jerzego, św. Ignacego Loyolę i innych. Później nieśli naczynia w kształcie muszli, a papież i towarzyszący mu biskupi zapalili od nich świece, co było nawiązaniem do słów Jezusa: „Wy jesteście światłością świata”. Później inni zapalali świece. Po kilku chwilach całą plac rozświetlił morzem światła.

Ostatni dzień wizyty Ojca św. w Niemczech

Z udziałem 100 tys. wiernych odbyła się na fryburskim lotnisku Msza św. pod przewodnictwem Benedykta XVI. Eucharystia była najważniejszym punktem ostatniego dnia i całej apostolskiej wizyty papieża w Niemczech. Wezwał niemieckich katolików, by byli mocno zjednoczeni w Chrystusie. – Kościół w Niemczech stawi czoła wielkim wyzwaniom teraźniejszości i przyszłości i pozostanie zacznem w społeczeństwie, jeśli kapłani, osoby konsekrowane i świeccy wierzący w Chrystusa, dochowując wierności swemu specyficz-

nemu powołaniu będą współpracować w jedności; jeśli parafie, wspólnoty i ruchy będą się wzajemnie wspierały i ubogacaty; jeśli ochrzczeni i bierzmowani będą nieść wysoko pochodnię autentycznej wiary w jedności z biskupem i zechcą nią oświecić swoją głęboką wiedzę i umiejętności. Kościół w Niemczech będzie nadal błogostawieństwem dla ogólnowiatowej wspólnoty katolickiej, jeśli pozostanie wiernie zjednoczony z Następcami św. Piotra i apostołów, jeśli będzie na wiele sposobów troszczył się o współpracę z krajami misyjnymi i zechce się w tym „zarazić” radością wiary młodych Kościołów – stwierdził Ojciec Święty.

Wśród rzesz wiernych przybyli licznie pielgrzymi z zagranicy: z Francji ponad 2,2 tys., z Szwajcarii ponad tysiąc, kilkaset z Austrii i Polski. Ze względów bezpieczeństwa na miejsce celebry nie można było wnieść transparentów. Po Mszy św. papież spotkał się jeszcze z członkami Trybunału Konstytucyjnego a następnie udał się do Sali Koncertowej, gdzie odbył spotkanie z katolikami zaangażowanymi w życie kościelne i społeczne.

W przemówieniu pożegnalnym, jakie wygłosił na lotnisku w Lahr koło Fryburga, przed opuszczeniem swej Ojczyzny papież Benedykt XVI podziękował za minione dni, „tak wzruszające i bogate w wydarzenia”. Przypominając kolejne etapy swej wizyty wspominał zwłaszcza „wspólne celebry liturgiczne, radość, wspólne słuchanie Słowa Bożego i zjednoczenie w modlitwie – zwłaszcza w tej części kraju, w której próbowano przez dziesięciolecia usunąć religię z ludzkiego życia”.

„Jesteśmy niezmiernie wdzięczni. Ojciec Święty, obdarował wielu ludzi” – powiedział prezydent Christian Wulff żegnając papieża. „Zostawiłeś wiele znaków, wskazałeś orientację i wzorce, które nie są tylko wygodne, ale dają nam wszystkim wiele do myślenia: katolikom i innym chrześcijanom jak i niechrześcijanom, – powiedział Wulff. □

opr. za KAI ks. T. S.

dziękczynną, następnie poprzez wydarzenia artystyczne i kulturalne, a zwłaszcza przez zgłębianie papieskiego nauczania. Będziemy mieli także okazję wspomóc dzieło, które Jan Paweł II nazywał swoim *żywym pomnikiem*. Jest to Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, która poprzez stypendia wspiera materialnie i duchowo rzeszę ponad 2500 stypendystów z całej Polski. Dzięki ofiarności Polaków mieszkających w kraju i poza jego granicami mogą oni realizować swoje marzenia edukacyjne. Chcą się dobrze przygotować do zadań czekających ich w dorosłym życiu, w duchu wartości, którym służył błogostawiony Papież. Tę inicjatywę Kościoła w Polsce Jan Paweł II określił za życia, jako dzieło najbliższe jego sercu. Tym bardziej zachęcamy do wspierania tego dzieła modlitwą, dobrym słowem, własnym cierpieniem i ofiarą.

Drodzy Bracia i Siostry!

Uczynmy wszystko, aby XI Dzień Papieski był wielkim świętem wiary i modlitwy w naszym narodzie. Zrealizujmy zachętę, św.

Pawła, który w dzisiejszym drugim czytaniu zwraca się w następujących słowach do wiernych w Filipi: „W końcu, bracia, wszystko, co jest prawdziwe, co godne, co sprawiedliwe, co czyste, co miłe, co zasługuje na uznanie; jeśli jest jakąś cnotą i czynem chwalebny, to miejcie na myśli. Czyńcie to, czego się nauczyliście, co przejęliście, co usłyszeliście i co zobaczyliście u mnie, a Bóg pokoju będzie z wami.” W te słowa wpisuje się postać Jana Pawła II, który nas, swoich rodaków, wielokrotnie zachęcał do takiej właśnie postawy. XI Dzień Papieski wzywa nas do doskonalenia modlitwy, której wzór mamy w Papieżu Polaku.

Zakończmy nasze rozważania wezwaniem Benedykta XVI z homilii beatyfikacyjnej: „Błogostawiony jesteś umiłowany Papieżu Janie Pawle II, ponieważ uwierzyłeś. Prosimy, byś nadal umacniał z nieba wiarę Ludu Bożego.” Wdzięczni za beatyfikację Jana Pawła II, zachęcamy wszystkich do realizacji jego nauczania i błogostawimy całemu Kościołowi w naszej Ojczyźnie. □

Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce

Nie rozpijajcie narodu!

Oświadczenie Zespołu Koferenji Episkopatu Polski ds. Apostolstwa Trzeźwości

Zespół KEP ds. Apostolstwa Trzeźwości ze zdziwieniem i smutkiem przyjął decyzję Prezydenta Bronisława Komorowskiego o podpisaniu ustaw umożliwiających handel piwem na stadionach. Zdziwienie wynika z faktu, iż w przeszłości Prezydent w jednoznaczny sposób deklarował się jako obrońca trzeźwości, zwłaszcza wśród osób młodych.

Warto dzisiaj przypomnieć słowa Bronisława Komorowskiego, wówczas jeszcze Marszałka Sejmu, który 23 marca 2009 r. pisał do przewodniczącego Zespołu KEP ds. Apostolstwa Trzeźwości: „(...) pragnę zapewnić, że przyszłość młodego pokolenia również nie jest mi obojętna (...) Ufam, że ustanowione prawo znacznie wpłynie na ograniczenie spożycia alkoholu przez młodzież, a także przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa w czasie sportowo-muzycznych przedsięwzięć.”

Gdy otrzymujemy informację o podpisaniu przez Prezydenta szkodliwych ustaw, należy zatem postawić pytanie: czy dzisiaj przyszłość młodego pokolenia jest już dla Prezydenta obojętna? Co się zmieniło przez te dwa lata od tak jasnych deklaracji za ograniczeniem dostępności alkoholu?

Trudno także zrozumieć, że podczas podejmowania decyzji w sprawie podpisu

pod przestany przez Sejm RP ustawami Prezydent nie zechciał wystąpić argumentów Kościoła, stowarzyszeń kibiców oraz wielu autorytetów zdecydowanie potępiających wprowadzane zmiany. Niechęć do poznania tych ważnych argumentów oraz pośpiech w podpisaniu ustawy rodzą wiele pytań.

Smutek wynika zaś z faktu, że Rząd, część Parlamentu i Prezydent przyjmują na siebie współodpowiedzialność za każdą tragedię, jaka zostanie spowodowana przez te wyjątkowo szkodliwe regulacje. Te tragedie nie będą miały jedynie wymiaru publicznego, gdy alkohol przyczyni się do wzrostu agresji i występowania zachowań niebezpiecznych na stadionach. Będą to przede wszystkim osobiste tragedie tych, którzy przez sytuacyjny i towarzyski przyjmowanie alkoholu wpadną w uzależnienie i zniszczą życie własne oraz swoich bliskich.

Wychowywanie dzieci i młodzieży z

puszką piwa w rękę przyczyni się do wielkiej narodowej tragedii. Walka z tym, co ostabia naród to przede wszystkim powinność ludzi, którzy przed Bogiem i historią wzięli odpowiedzialność za Ojczyznę. To także patriotyczny obowiązek każdego człowieka. Dlatego Zespół KEP ds. Apostolstwa Trzeźwości wyraża wielką wdzięczność wszystkim ludziom otwartych serc, którzy angażowali się na rzecz zablokowania tych zmian. Prosimy o dalszą troskę o trzeźwość, która powinna przede wszystkim wyrażać się w osobistym świadectwie godnego i trzeźwego życia. □

22 września 2011 r.

Bp Tadeusz Bronakowski
Przewodniczący Zespołu KEP
ds. Apostolstwa Trzeźwości

Brutalny atak na obrońców życia

Obrońcy życia biorący udział w pokojowej demonstracji przed szpitalem uniwersyteckim Tenon w Paryżu zostali brutalnie zaatakowani przez zwolenników aborcji.

Dzisiaj doszło 17 września. Interweniowała policja, która odgrodziła specjalnym kordonem około 30 modlących się działaczy pro-life od agresywnych uczestników kontrmanifestacji. Obrońcy życia zostali obrzuceni jajkami, zabrano im banery i rzeczy osobiste. Niezależna reporterka na miejscu zdarzenia, została zaatakowana przez kilku ludzi, którzy próbowali

jej zabrać aparat fotograficzny. Ochroniła ją policja. Zaatakowano samochód, w którym jechała część obrońców życia, wykrzykiwano hasła bluźniercze i nawołujące do przemocy. Demonstrację pro-life przed jednym z paryskich szpitali zorganizował kierujący antyaborcyjnym ruchem „SOS dla najmniejszych” emerytowany pediatra, dr Xavier Dor, który w przeszłości był wielokrotnie aresz-

towany, osadzany w więzieniu i skazywany na karę grzywny za naruszenie prawa podczas demonstracji. Z powodu szykan, które go spotykały w 1997 roku dr Dor zwrócił się do nuncjatury apostolskiej w Paryżu z prośbą o „azyl polityczny” w Watykanie. Komentując ostatnie wydarzenia, dr Dor przyznał, że ryzyko, jakie podjęli obrońcy życia jest niczym w porównaniu do losu nienarodzonych dzieci, które giną w wyniku aborcji. Demonstranci przed szpitalem zdecydowali odmówić całej różniane. Potem w eskorcie policji opuścili chodnik przed wejściem do kliniki. Obrońcy życia zapowiedzieli, że wrócą przed paryski szpital 15 października. □

Słowo do rzeczy

Jak jednak przedstawić tę wizję w poezji, nie uciekając się do wytarzonych formuł? Norwid dostrzega niebezpieczeństwo „zeskorupienia” języka religijnego, dlatego jednym z celów, które sobie postawi, będzie jego odświeżenie. To zadanie najlepiej chyba streszcza tytuł książki o twórczości Norwida, napisanej przez Wojciecha Kudybę: „Aby mowę chrześcijańską odtworzyć na nowo...”. „Odtworzyć” właśnie, czyli dotrzeć do źródeł, a nie stworzyć od zera.

Wyprzedzał teologów

Autor „Vade-mecum”, nawet kiedy układa neologizmy, to zazwyczaj po to, by wydobyć ukryte znaczenie słów już istniejących. Czasem dzieje się to przez rozbijanie wyrazów na części („u-martwienie”, „od-poczynek”), innym razem z kolei przez ich łączenie („Słowo-ciałem”, „źródła-czynów”), ale cel jest zawsze ten sam: skoncentrować uwagę czytelnika na tym, że każdy, nawet najmniejszy element języka ma istotne znaczenie. Norwid nadaje słowu poetyckiemu

ciąg dalszy ze str. 10

bardzo wysoką rangę, ma ono być jak najwierniejszym odzwierciedleniem rzeczywistości. Stąd wezwanie, by: „Odpowiednie dać rzeczy – słowo!”.

Czy to się udało? Zdaniem Wojciecha Kudyby twórczość Norwida budowała mosty pomiędzy literaturą a teologią – „obszarami pozostającymi w czasach romantyzmu w wyraźnej separacji”. Inny badacz, ks. Antoni Dunajski, twierdzi nawet, że „teologia poetycka” Norwida uprzedza niekiedy ujęcia teologów profesjonalistów. Nie dziwi więc, że zafascynował się nią przyszły papież. „Podczas okupacji niemieckiej – pisze Jan Paweł II – myśli Norwida podtrzymywały naszą nadzieję pokładaną w Bogu, a w okresie niesprawiedliwości i pogardy, z jaką system komunistyczny traktował człowieka, pomagały nam trwać przy zadanej prawdzie i godnie żyć. Cyprian Norwid pozostawił dzieło, z którego emanuje światło pozwalające wejść głębiej w prawdę naszego bycia człowiekiem, chrześcijaninem, Europejczykiem i Polakiem”. Warto zacerpnąć tego światła. □

Szymon Babuchowski, Gość Niedzielny

A voté !

Ce 9 octobre, tous les Polonais se rendent aux urnes pour élire de nouveaux députés et sénateurs.

Tous les Polonais ? Pas sûr, car la participation aux élections législatives n'a jamais été brillante. C'est une question récurrente à chaque échéance, car l'abstention pose un véritable problème pour le pays et pour le fonctionnement de la démocratie. Dans le dernier sondage en date, 51,2 % des personnes interrogées disent qu'elles iront voter, tandis que 38,8 % savent déjà qu'elles ne le feront pas, mais il reste 10 % d'indécis qui feront la différence. Le record de participation aux législatives a été atteint en 1989, pour les premières du genre qui ont marqué la sortie du communisme. Cette année-là, 62,7 % des électeurs polonais se sont déplacés pour voter. Ensuite, les chiffres ont toujours été inférieurs à 50 %, sauf à deux reprises. Le minimum de participation, c'est-à-dire le maximum d'abstention, sur ces deux décennies, a été observé en 2005 avec 40,57 %, soit six Polonais sur dix qui n'ont pas daigné aller s'exprimer. Dans ces conditions, on se demande quelle est la légitimité réelle des partis, notamment de celui qui arrive en tête ? 2005 est l'année où le PiS a gagné les élections, mais on a vu comment l'abstention a faussé la donne avec l'arrivée des populistes au gouvernement, ce qui a donné le chaos que l'on sait. Deux ans après, aux élections législatives anticipées, les électeurs ont fait un gros effort avec 53,88 % de participation, le taux le plus élevé depuis 1991. 1993 est l'autre année qui a vu une participation de 52,13 %. Mais dans les deux cas, on est loin du record de 1989. Derrière ça, il y a la question de l'offre politique. Est-elle suffisamment différenciée ? Répond-elle vraiment aux attentes des citoyens ? Une fois au pouvoir, les élus appliquent-ils le programme proposé ? Les dirigeants ont-ils suffisamment de charisme pour mobiliser les citoyens ou sont-ils de simples ronds-de-cuir de la politique profitant d'une rente de situation ?

Cette année, sept formations présentent des candidats dans toutes les circonscriptions. Il y a tout d'abord les partis déjà représentés à la Diète et qui ont toutes les chances d'y retourner avec plus de 5 % des voix. C'est en premier lieu la Plate-forme civique (PO), d'obédience libérale, créée en 2001 par Donald Tusk qui l'a trustée pour devenir Premier ministre en 2007, par Maciej Płażyński, disparu en 2010 dans la catastrophe de Smolensk, et par Andrzej Olechowski qui s'est retiré de la politique. Arrivée au pouvoir à la faveur des législatives anticipées de 2007, la PO a bénéficié d'une certaine aversion anti-conservatrice au sein de la population, suite aux querelles entre conservateurs et populistes pendant deux ans. On reproche toutefois aux libéraux de dire qu'ils ont beaucoup de projets dans les tiroirs, mais de ne pas faire grand-chose, sauf beaucoup de vent et de bruit. Derrière, on trouve le parti conservateur Droit et justice (PiS), créé en 2001 par les frères Kaczyński. Il a bénéficié de la popularité de Lech Kaczyński lorsque celui-ci était ministre de la Justice. Arrivé au pouvoir en 2005, il s'est déconsidéré dans cette coalition impossible à gérer avec les populistes. Il a été touché par la catastrophe de Smolensk qui a vu la disparition du président Lech Kaczyński et de nombreux membres influents. À cet égard, il accuse les libéraux de ne pas vouloir faire toute la lumière sur la catastrophe. Parmi les candidats du PiS pour les législatives, on dénombre beaucoup de parents des victimes. En troisième position, on trouve l'Alliance de la gauche démocratique (SLD), parti de gauche créé en 1999, héritier du parti communiste polonais qui s'est dissout en 1990. Le SLD a exercé le pouvoir de 2001 à 2005 et ses membres ont été impliqués dans des scandales de corruption durant toute cette période. En quatrième, vient le parti agrarien (PSL). C'est le plus ancien parti, aux origines remontant à la fin du XIXe siècle. Il a été actif dans l'entre-deux-guerres, mais est devenu un parti croupion du parti communiste après 1945. Il a été recréé dans sa forme actuelle en 1990. C'est un parti avide de pouvoir ne s'interdisant aucune alliance, pourvu qu'elle apporte de bons maroquins. Ainsi, on l'a vu s'allier au SLD en 2001, puis former une coalition avec la PO en 2007. Le dernier sondage en date

crédite ces partis respectivement de 31 %, 29 %, 14 % et 6 %. Les autres formations sont en dessous du seuil d'éligibilité. Il s'agit de La Pologne est la plus importante (PjN), formation créée par des dissidents du PiS dont certains ont ensuite intégré la PO ; du Mouvement de Palikot, du nom d'un ancien député de la PO connu pour sa vulgarité, ses insultes à l'encontre de ses adversaires et ses positions anti-cléricales ; et du Parti polonais du travail - Août 80, bric-à-brac de groupuscules gauchistes et nationalistes. D'autres partis présentent des candidats dans un nombre restreint de circonscriptions. Parmi ceux-ci, on peut citer la Droite, parti conservateur-chrétien fondé par Marek Jurek, ou la Nouvelle Droite, parti conservateur libéral et eurosceptique de Janusz Korwin-Mikke. Tous profitent des élections pour exprimer leurs idées, mais ils ont peu de chance de franchir la barre des 5 %.

Ces élections ont-elles un enjeu ? Même si le SLD ou le PSL bénéficient d'une audience dans la population, les sondages montrent toujours une bipolarisation de la vie politique polonaise entre les libéraux et les conservateurs. Les uns et les autres se réfèrent aux idéaux de Solidarność de 1980, mais chacun les interprète à sa façon pour définir ses conceptions politiques. Qui sera alors le plus convaincant et aura le plus d'influence ? Il y a en outre beaucoup d'inimitiés personnelles, notamment entre Jarosław Kaczyński et Donald Tusk. En raison des exigences de l'édition, ces lignes sont écrites au moment où la campagne officielle vient de commencer. Va-t-elle apporter quelque chose de nouveau et décider les indécis ? On peut en douter, car les Polonais sont déjà fatigués par un battage médiatique qui a commencé dès la proclamation des résultats des présidentielles, en juillet 2010. Depuis quinze mois, on assiste à des attaques en règle contre les conservateurs de la part des autres partis, surtout contre Jarosław Kaczyński, cible idéale pour éviter de parler de l'essentiel. Et ce dernier n'est pas en reste contre ses adversaires. Rien de très excitant, rien que des slogans lancés à la volée, rien que du déjà vu, lu et entendu, avec toujours pour toile de fond la catastrophe de Smolensk. Il y a de fortes présomptions pour que la PO arrive en tête des élections et renoue une coalition avec le PSL qui ne demande que cela. Mais pour faire quoi ? On a vu pendant quatre ans que les problèmes sont restés en suspens ou que les solutions adoptées n'ont rien résolu. Quelles sont les priorités pour les quatre ans à venir ? Comment va-t-on réformer l'État ? Par quoi va-t-on commencer ? La santé ? La dette publique ? La justice ? La sécurité ? Autre chose ? Quelles sont les valeurs qui fondent la construction politique ? Il ne suffit pas de conquérir le pouvoir, il faut aussi l'exercer pour le bien de tous. □

Kibic nie kibol

Bogumił Łoziński
Gość Niedzielny

Chuligani demolują stadiony i walczą z sobą na śmierć i życie. A może patrioci zaangażowani w działalność charytatywną. Jacy są polscy kibice?

Kadry z kibicami wybiegającymi na murawę boiska, niszczącymi sprzęt, atakującymi piłkarzy i reporterów, czy urządzającymi burdy po wyjściu ze stadionu często pojawiają się w telewizji. Analiza środowiska kibiców pokazuje jednak, że aktów chuligaństwa dopuszcza się jedynie wąska grupa i uogólnianie ich zachowań na wszystkich fanów piłki nożnej w Polsce jest krzywdzące. W rzeczywistości kibice naszych klubów piłkarskich to jedna z najlepiej zorganizowanych grup społecznych, której członkowie przestrzegają określonych zasad, są przywiązani do wartości patriotycznych, z własnych środków organizują doping i prowadzą liczne akcje charytatywne.

Kibic nie chuligan

Kibice danego klubu to grupa kilkudziesięciu tysięcy ludzi, która odzwierciedla przekrój całego społeczeństwa – podkreśla Joanna Sochacka, adwokat i doktorantka na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, która naukowo bada środowisko kibiców i zjawisko chuligaństwa stadionowego. Podkreśla, że wśród kibiców są ludzie wykształceni, zajmujący wysokie stanowiska (np. kibicem Ruchu Chorzów jest przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek) oraz niewykształceni. Są tacy, którzy przestrzegają praw, i tacy, którzy je łamią.

Według J. Sochackiej, nie można oceniać całego środowiska przez pryzmat skrajnych zachowań. – Jeśli jakiś lekarz ukradnie samochód, to nie można twierdzić, że wszyscy lekarze to złodzieje. Podobnie jest z kibicami – podkreśla. Opinię tę potwierdzają badania przeprowadzone w latach 70. w Anglii. Wynika z nich, że natężenie przestępczości w piątki i soboty, kiedy odbywały się mecze, było takie samo jak w dni, gdy rozgrywek nie było.

Ks. Jarostaw Wąsowicz, który od 30 lat kibicuje Lechii Gdańsk, podkreśla, że ekscesy chuligańskie wśród kibiców to margines, na kilkanaście tysięcy fanów tego klubu dotyczą maksymalnie 100 osób. Jego opinię potwierdzają policyjne statystyki. Robert Horosz z wydziału prasowego Komendy Głównej Policji przyznaje, że liczba ekscesów chuligańskich na imprezach sportowych maleje, w 2001 r. w całej Polsce odnotowano 520 przypadków takich zachowań, a w 2010 tylko 105.

Kibic z zasadami

Jednym z powodów tak znacznego ograniczenia zachowań chuligańskich na stadionach jest powstanie stowarzyszeń kibiców, którzy tworzą wewnętrzne zasady

i wykluczają spośród siebie tych, którzy ich nie przestrzegają. W stowarzyszeniach kibiców są tzw. ultrasi, czyli grupy, które same przygotowują oprawę meczu, doping, transparenty, flagi i szaliki w klubowych barwach i wszystko to finansują. Na Zachodzie zajmują się tym firmy opłacone przez klub.

O pozytywnej roli stowarzyszeń piłkarskich świadczy przykład Lecha Poznań. Władze klubu powierzyły stowarzyszeniu kibiców „Wiara Lecha” organizację wyjazdów na mecze tej drużyny rozgrywane w Europie w ramach Ligi Europejskiej. – Zachowanie kibiców Lecha było na tych meczach wzorowe, nie doszło do żadnych ekscesów – podkreśla kapelan Lecha Poznań ks. Jacek Markowski.

Jedną z przyczyn ustania bójek na stadionach jest przeniesienie ich poza obiekty sportowe. Wśród kibiców istnieją tzw. bojówki, czyli wąskie grupy, które biją się między sobą. Przez lata te walki odbywały się na stadionach, teraz bojówki z różnych klubów umawiają się w odosobnionym miejscu na tzw. ustawki. Choć bójki są prawnie zabronione i nie należy ich pochwalać, okazuje się jednak, że nawet w czasie ustawek obowiązują określone zasady. Kilka lat temu bojowkarze z różnych klubów podpisali tzw. pakt antysprętowy. Ustalono w nim, poza regułami ustawek, że na meczach reprezentacji kibice z różnych klubów nie biją się między sobą. – Ta zasada jest przestrzegana przez wszystkie kluby oprócz kibiców krakowskich – Wistę i Cracovii, które są uważane za niehonorowe – wyjaśnia Wojciech Wiśniewski, przewodniczący Ogólnopolskiego Związku Stowarzyszeń Kibiców (ozsk), które powstało w 2007 r. i skupia obecnie prawie 50 grup kibicowskich.

Kibic patriota

Jedną z głównych cech łączących kibiców z różnych klubów jest patriotyzm. – Przejawia się on w szacunku dla barw swojego klubu. W czasie kibicowania popiera się jednych, a jest się przeciwko drugim, stąd dochodzi do napięć – podkreśla dr Michał Kuliński, kibic Legii Warszawa od 20 lat, z zawodu adwokat. Ks. Markowski ma jednak nadzieję, że te animozje zostaną przewyżczone i osiągniemy poziom klubów z innych krajów. – Byłem pod wrażeniem kibiców Manchesteru City, gdy po przegranym meczu z Lechem Poznań

nagrodzili zwycięzców oklaskami. Na takie zachowanie kibiców żadnego klubu w Polsce jeszcze nie stać – ubolewa.

Ks. Wąsowicz tłumaczy, że w przypadku kibiców Lechii Gdańsk patriotyzm jest ich główną cechą jeszcze od lat 80. Wyraża się on nie tylko w oprawie meczów, ale także przez opiekę nad grobami żołnierzy, szczególnie Narodowych Sił Zbrojnych i Armii Krajowej, czy udział w patriotycznych manifestacjach. Kapelan Lecha Poznań ujawnia, że kibice tego klubu opiekują się grobami powstańców wielkopolskich. Powszechnie znane jest kulturowanie przez kibiców Legii Warszawa pamięci powstania warszawskiego.

Oddolną inicjatywą kibiców są też pielgrzymki na Jasną Górę, które odbywają się od czterech lat zimą, gdy liga ma przerwę.

Kibic charytatywny

Polscy kibice prowadzą także liczne akcje charytatywne. Na przykład kibice Ruchu Chorzów w czasie świąt przygotowują paczki dla dzieci ze szpitala dziecięcego, organizują też pielgrzymkę kibiców do Piekar Śląskich. – Tego typu pozytywnych inicjatyw przygotowujemy bardzo dużo, niestety nie są one nagłaśniane, bo w mediach lepiej sprzedaje się złoto, a nie dobro – ubolewa Ryszard Sadłoń, kibic Ruchu Chorzów i radny w tym mieście.

W Dniu Dziecka kibice Cracovii zorganizowali na swoim stadionie festyn dla ok. 4 tys. dzieci, a fani Polonii Bytom festyn dla dzieci na bytomskim rynku, zaś kibice Legii obdarowali wychowanków trzech warszawskich domów dziecka pieluchami, środkami higieny i chemią gospodarczą. Obecnie kilka klubów organizuje zbiórkę książek do szkół i świetlic na Wileńszczyźnie. W samym Poznaniu kibice uzbierali 1,5 tony książek, w Gdańsku 2 tony.

W tym roku ozsp wydało album pokazujący działalność dobroczynną stowarzyszeń piłkarskich. – Opisałiśmy tam 400

POLSKA | FRANCJA | ŚWIAT

Asteriks i Obeliks

Anna Rzeczycka

84-letni Albert Uderzo, twórca wraz z René Goscinny młynego bohatera komiksów Asterixa postanowił przejść na zastępną emeryturę. Swą decyzję ogłosił z okazji publikacji 350 milionowego albumu przygód dzielnego Galla. Zapowiedział jednocześnie, że zastąpi go inny rysownik i że książeczki będą się nadal ukazywały.

Asteriks kończy w tym roku 52 lata. Pierwszy krzyk wydał w 1959 roku i od tego czasu jest lepszym ambasadorem Francji niż niejeden pisarz, filmowiec czy aktor. W ciągu ostatnich 50 lat Francja uległa ogromnej przemianie: był maj 1968 roku, były feminizm, dekolonizacja, kryzysy ekonomiczne. Pojawiała się moda na ekologię, rozrosły się przedmieścia. Asteriks i Obeliks, dwaj kompani z jedynej galijskiej wioski, której nie zajęły legiony rzymskie Juliusza Cezara, przeżyli te wszystkie wydarzenia, jak gdyby nigdy nic. W wieloetnicznej Francji ucieleśniają to, co symbolizowali już ponad 50 lat temu: odrzucenie ustalonego porządku, umiejętność radzenia sobie w każdej sytuacji, zwycięstwo słabszego nad silniejszym. Dzięki ich historii Galia rozstawiona została na cały świat. 34 albumy z ich przygodami przetłumaczone zostały na 107 języków, poświęcono im ponad setkę rozpraw doktorskich, nakręcono o nich 6 filmów rysunkowych i 3 fabularne. René Goscinny zmarł w 1977 roku. Uderzo kontynuował pracę aż do dziś.

Pomysł bohatera o imieniu Asteriks narodził się w 1959 roku. Obaj panowie zastanawiali się któregoś dnia, jakie epoki najbardziej naznaczyły historię Francji. Ich wybór padł na Galię za panowania Juliusza Cezara. Gallowie lubią się śmiać, dobrze zjeść i popić – stwierdzili zgodnie – ergo są wspaniałymi modelami do sportretowania i opisanie. Koncepcja była gotowa w 15 minut: szybko wymyślone zostały postacie: nieduży, chudy jak przecinek i bardzo sprytny Asteriks, jego najlepszy przyjaciel, potężny i silny Obeliks, bard Kakofoniks, druid Panoramik, mała galijska wioska i jej dzielni mieszkańcy bijący się z Rzymianami. Potem doszedł piesek Idefiks, którego imię wyłonione zostało przez czytelników w konkursie.

Wymyślone postacie i scenariusz opowieści zupełnie nie odpowiadały zaleceniom speców od reklamy, którzy uważali, że boha-

terowie, by być lubiani przez czytelników, powinni być młodzi i piękni, a historia winna toczyć się współcześnie i traktować o sprawach aktualnych, a nie o przeszłości. Okazało się, że model Flipa i Flapa, ucieleśniony tutaj przez drobnego, inteligentnego Asteriksa i dużego, dziecinnego Obeliksa, cieszy się popularnością zawsze i pod każdą szerokością geograficzną. Okazało się także, że Francuzi potrafili bez trudu zidentyfikować się z bohaterami z IV wieku naszej ery, było to tym łatwiejsze, że Galia z albumów Asteriksa, okupowana przez Rzymian, przypominała im przeżyta nie tak dawno okupację niemiecką. „Asteriks u Gotów” był zresztą pierwszym albumem Goscinny i Uderzo, który został wydany za granicą. Mimo ostrej satyry na lokalnych mieszkańców i ich wojownicze usposobienie, w Niemczech zrobił furorę.

Seria Asterixa jest jedną z najlepszych opowieści o Francji lat 60 i 70. Jest pełnym czułości i humoru portretem jej mieszkańców i ich mentalności. I co jest warte zauważenia, autorzy tego majestresztyku o Francji i jej stanie ducha byli synami emigrantów. Goscinny był żydem pochodzenia polsko-ukraińskiego, wychowanym w Argentynie i Nowym Jorku, a Uderzo to dziecko imigrantów włoskich. Bohaterowie, których wymyślili ci „cudzoziemcy”, stali się nieodłączną częścią francuskiej kultury, a język którym się posługują, ich ulubione powiedzonka, przeniknęły na stałe do języka francuskiego. □

inicytyw charytatywnych zrealizowanych w 2010 r. przez kluby z całej Polski, a to i tak tylko wybrane inicjatywy – podkreśla W. Wiśniewski.

Kibic prowokowany

W ostatnich miesiącach rząd wydał wojnę piłkarskim chuliganom. Jednak kibice zrze-

szeni w stowarzyszeniach uważają, że działania podjęte przez rząd uderzają w całą społeczność kibiców. Według szefa ożsp zwykli kibice są prowokowani, a wszystko po to, aby przed Euro 2012 mówić o problemach z kibicami, a nie o opóźnieniach w budowie stadionów czy braku infrastruktury.

Nasi rozmówcy podają przykłady złego traktowania przez policję. – Na YouTube można zobaczyć film z meczu Ruchu Chorzów z GKS Bełchatowem, na którym widać jak policja prowokowała kibiców wulgarnymi wyzwiskami, biła, gazowała, sama zachowywała się jak chuligani – wskazuje R. Sadłoń. Restrykcje dotyczą manifestowania patriotyzmu. Organizatorzy meczów zaczęli bowiem nakazywać zwijanie transparentów z treściami patriotycznymi, tłumacząc, że nie mają one związku

z meczem. – Nie rozumiem dlaczego zakazuje się nam wywieszania flag z napisem „Bóg – Honor – Ojczyzna” – dziwi się R. Sadłoń.

Stowarzyszenia kibiców postanowiły się bronić. Powołały rzecznika praw kibiców, który ma bronić ich przed naruszaniem prawa przez rząd i policję. Protestują także przeciwko nowym, restrykcyjnym przepisom w ustawie o imprezach masowych, które w opinii wielu prawników ograniczają prawa obywatelskie. Już teraz zbierają podpisy pod obywatelskim projektem ustawy, który zniesie przepisy budzące wątpliwości, wśród nich prawo do sprzedaży i spożycia alkoholu na stadionach.

Chuligańskich zachowań na pewno nie wolno tolerować na stadionach i dobrze, że rząd stara się je zwalczać, ale nie powinien przy okazji wypowiadać wojny wszystkim kibicom, obrażać ich, zakazywać manifestowania patriotyzmu i przyjmować rozwiązań, które mogą prowadzić do ograniczania praw obywatelskich. □

XIX Światowe Forum Mediów Polonijnych Maria Michalkiewicz

Od 5 do 12 września 2011, Małopolskie Forum Współpracy z Polonią, z siedzibą w Tarnowie, zorganizowało XIX już z kolei Światowe Forum Mediów Polonijnych.

Tarnów, od 1330 roku osadzone na prawach magdeburskich przez króla Władysława Łokietka, perła renesansu, miasto o najwyższej średniej temperaturze w Polsce (8,8°C), stało się stolicą polonijnych dziennikarzy. A jeśli zmierzylibyśmy temperaturę serc, to z pewnością byłby to „stan podgorączkowy”. Przyjechało tu bowiem 150 dziennikarzy: prasy, radia i telewizji oraz prowadzących portale internetowe, z około 30 krajów świata. Od Syberii, Kaukazu i Donbasu, wielu krajów Europy, po Afrykę Południową i Amerykę.

Ta niezwykle udana inicjatywa ma na celu stworzenie miejsca spotkań dziennikarzy polonijnych, ludzi bardzo różnych i odległych od siebie nie tylko geograficznie. Spotkania te pozwalają na nawiązywanie kontaktów, wymianę poglądów i doświadczeń, współpracę Polaków pracujących poza granicami Kraju, a zarazem umożliwiając im poznanie i utrzymanie więzi z Ojczyzną.

Forum jest również profesjonalną promocją gospodarczą, kulturalną i turystyczną Polski, poprzez regiony, samorządy terytorialne, firmy, instytucje, inicjatywy i zabytki. Uczestnicy Forum, od początku jego istnienia, obejrzeli już 10 regionów Polski. Województwo zachodniopomorskie było w bieżącym roku 11-tym. Po raz pierwszy, patronat honorowy nad Forum objął Parlament Europejski, obok wicemarszałka Sejmu RP, ministrów: Spraw Zagranicznych, Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Marszałków woj. Małopolskiego i Zachodniopomorskiego. Ponieważ rok 2011 jest rokiem Wielkiego Hetmana Koronnego, Jana Tarnowskiego, ten również został honorowym patronem Forum.

Wśród wybitnych gości znaleźli się Urszula Augustyn, poseł na Sejm RP i senator Piotr Andrzejewski, przewodniczący Komisji Kultury i Śródków Przekazu Senatu RP.

Pobyty w Tarnowie trwał dwa dni, podczas których uczestnicy zapoznali się z ciekawymi inicjatywami organizacji pozarządowych, zrealizowanymi na terenie miasta i regionu: Stowarzyszeniem Siemacha świadczącym pomoc dzieciom i młodzieży w zakresie edukacji, wychowania fizycznego, terapii i rozwoju oraz Fundacją „Educare et Servire”, do której należy Europejska Szkoła Nowych Technologii i Turystyki w Dębicy, Centrum Przedsiębiorczości i Dębicki Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Przedstawiona została również oferta turystyczna miasta stołecznego - Warszawy i projekty Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

W drugim dniu doszło do spotkania dwóch projektów: Forum Mediów Polonijnych i Europejskiego Forum Kultury „Skrawki Wspólnego Nieba” - projektu współfinansowanego przez Unię Europejską.

Europejskie Forum Kultury to największe przedsięwzięcie Tarnowskiej Fundacji Kultury, którego celem jest wypracowanie programu współpracy w zakresie integracji europejskiej, niekomercyjnej wymiany kulturalnej oraz promocja dialogu i wzajemnego poznania narodów europejskich. W tegorocznych spotkaniach mówiono o promocji Małopolski i współpracy transgranicznej Polski, Czech i Słowacji.

7 września, uczestnicy Forum Mediów Polonijnych wyjechali do Konina, gdzie w Ratuszu Miejskim odbyła się konferencja prasowa, a wieczorem dotarli do Potczyna-Zdroju. Potczyn to 300 lat tradycji uzdrowiskowych: solanka i borowina odkryte przypadkowo w 1688 roku przez tkacza Joachima Titela. Leczenie wielu schorzeń.

Piękny Park Zdrojowy o powierzchni 60 hektarów. Brak wielkiego przemysłu. Bogactwem są lasy i wody: 7 rzek, 11 jezior, 2 duże rezerwaty, 64 pomników przyrody.

Z Potczyna-Zdroju (bazy) rozpoczęły się wędrówki po województwie Zachodniopomorskim, krainie lasów, jezior i rzek. Mówi się o Pojezierzu Mazurskim, a Pomorze Zachodnie posiada 3000 jezior! Ale to nie wszystko.

Zachodniopomorskie posiada ogromne perspektywy rozwoju. To okno na świat Polski, brama do Europy. Granica z Niemcami, bliskość Berlina, port Szczecin – Świnoujście! Mimo problemów związanych z upadkiem Stoczni Szczecińskiej, region ten aspiruje do bycia zagłębiem energetycznym Polski. Połowa energii z wiatrowni w Polsce pochodzi stąd. Mówi się też o budowie elektrowni atomowej, oczywiście za zgodą mieszkańców.

Największe jednak perspektywy związane są z rozwojem turystyki wodnej, gospodarki leśnej, rolnictwa, energii odnawialnej, meblarstwa i nowych technologii. Te ostatnie dałyby prace absolwentom wyższych uczelni.

Aż nie chce się wierzyć, że w 1945 roku w Szczecinie pozostało zaledwie 7 tysięcy mieszkańców. Do tego opustoszałego miasta naptynęli Polacy z różnych stron, najczęściej z Kresów Wschodnich. To oni sprawiają, że Szczecin znowu tętni życiem, że znowu jest polski, tak jak w odległej przeszłości, po znamiennej bitwie pod Cedynią, w 972 r. kiedy to Pomorze Zachodnie stało się częścią państwa polskiego. Ten fakt był po II wojnie światowej tytułem do upominania się przez Polskę o te ziemie.

Jak wygląda rolnictwo tych okolic mogliśmy się przekonać zwiedzając, zorganizowane przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Targi Rolne AGRO POMERANIA w Barzkowicach, z prawdziwie imponującą ofertą. Lepiej zorganizowane niż w Niemczech, jak zauważyła jedna z uczestniczek.

Poznaliśmy również 1600-hektarowe gospodarstwo HOLSTAR, w Pęzinie, doskonale prowadzone przez Holendra, o nazwisku nie do wymówienia, który całą swoją produkcję wysyła na polski rynek.

10 września uczestnicy Forum wybrali się do Karlina, Dygowo i Ustronia Morskiego. Karlino robi wiele by zachęcić do osiedlania się i inwestowania właśnie na tym terenie. Posiada specjalne tereny inwestycyjne. Z rolniczego staje się przemysłowym i turystycznym. Dygowo, mała gmina – wiele możliwości, Plac Wolności w Dygowie zdobył, w 2010 r. wyróżnienie specjalne Towarzystwa Urbanistów Polskich za najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną. Jest tu Pomnik Łosiosa i Biesiada Łososiowa połączona z ogólnopolskimi zawodami wędkarskimi. Ustronie Morskie to miejsce idealne dla spokojnego wypoczynku. Czysta plaża wyróżniona Błękitną Flagą. Letnia stolica Satyry, Karykatury i Dobrego Humoru.

fol. D. Tarnowska-Kasparian

KRZYŻÓWKA GŁOSU KATOLICKIEGO

Poziomo: 1) Matżeński pośrednik 6) Ukochana Zbyszka z Bogdańca 7) Jadalny morski skorupiak 8) Dziki koń z prerii 12) Słona kropla w oku 13) Wśród parlamentarzystów 14) Roślina ozdobna; lilak 15) Szkolny trójkąt 22) Część kurczaka 23) Imię wielu papieży 24) Jest nim kuchenny druciak 25) Dolna część kadłuba statku 27) Samochodowy sygnał 31) Stan uniesienia 33) Cztery kąty i on piąty 34) Sknera, dusigrosz 35) Wyborca 36) Na wieniec dla zwycięzcy

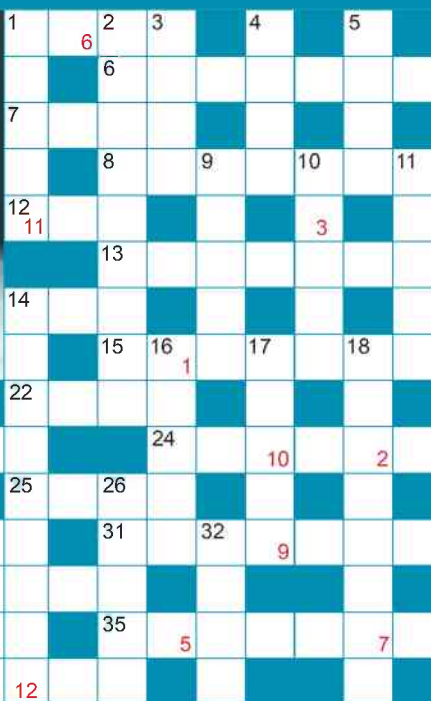
Pionowo: 1) Np. raróg 2) Tkanina na pościel 3) Rzecz zakazana 4) Cześć religijna 5) Kierunek siły ciężenia 9) Pojazd na płozach 10) Legendarny król Celtów 11) Niewielkie wzniesienie 14) Borówka 16) Grzyb jak taniec ukraiński 17) Rozporządzenie władcy 18) Z opatem na czele 19) Krok kangura 20) Miasto w Niemczech, zakłady optyczne Zeissa 21) Od portu do portu 26) Składa tekst w drukarni 28) Wyrwa, przerwa 29) Kadź farbiarska 30) Corsa na szosie 32) Prezes w firmie

Litery z ponumerowanych na czerwono pól utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

foto: P. Fejbrowicz

Rozwiązanie krzyżówki z numeru 30/2011 GK: - Bądź trzeźwy

Poziomo: 2- strug, 4- edykt, 6- lampas, 9- obiad, 10- mikrus, 11- rodeo, 13- Ernesta, 14- wilk, 15- podłoże, 19- hamulec, 22- barki, 24- pączek, 25- Harare, 27- liczba, 28- ssanie, 30- riksza, 31- statua, 32- psiak, 33- powódź, **Pionowo:** 1- żdźbto, 2- stadion, 3- uda, 5- klamerka, 7- parasolka, 8- susza, 11- rower, 12- Delhi, 15- popis, 16- dacza, 17- obelisk, 18- żakiet, 20- moa, 21- czeladź, 23- kozeta, 25- harap, 26- rękaw, 29- sos

Przedwyborcze ostrzeżenie?

Europoseł Prawa i Sprawiedliwości Jacek Kurski przewiduje, że „na kilka dni przed wyborami dojdzie do jakiejś prowokacji – jakichś zainscenizowanych chuligańskich wybryków”. W ten sposób skomentował relacje rządu z kibicami.

Zdaniem Kurskiego, „mammy do czynienia z kolejną operacją

sojot techniczną Platformy Obywatelskiej, która stygmatyzuje całą grupę społeczną, jaką są kibice, kibice, którzy - wg mojej wiedzy - w większości poparli PO 4 lata temu, a teraz rozczarowani bezmiarem fiaska obecnych rządów pozwolili sobie na jej krytykę”. □

11 września, niedzielę zaczynamy Mszą św. w intencji uczestników Forum, w kościele pw. Podwyższenia Krzyża w Czaplunku, celebrowaną przez dwóch uczestników Forum: ks. Krzysztofa Kuryłowicza z Kazachstanu i ks. prał. Henryka Kruszewskiego z Luksemburga.

Dzielimy się następnie na 4 grupy: historyczną, przyrodniczą, turystyczną i wodną, i zwiedzamy gminę wedle zainteresowań. Pojezierze Drawskie z jedną z najczystszych rzek w Polsce, Drawą, którą w młodości splotywał Jan Paweł II, to raj dla miłośników wędrówek pieszych, rowerowych, konnych i kajakowych.

Następnym punktem programu jest Wątcz. Spotkanie z władzami miasta odbyło się w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich. Powiat watecki jest trzecim powiatem w Polsce pod względem zalesienia. Ma 200 jezior! W lasach żyje jedno z pięciu przebywających na wolności

stad żubrów. Podobno najzdrowszych. Co robić, kiedy się spotka takiego osobnika, zapytał ktoś. Tylko uciekać – brzmiąta odpowiedź.

Władze Wątcza są bardzo zainteresowane pozyskaniem inwestorów zagranicznych w dziedzinie gospodarki, turystyki i agroturystyki oraz hotelarstwa wysokiej klasy.

Zakończyliśmy dzień w Drawieńskim Parku Narodowym. W kwaterze myśliwskiej w Borowcu czekała nas biesiada. Tutaj też posadzono „dąb dziennikarski”.

Nie sposób opisać wszystkich uroków tej ziemi. Jedno jest pewne: będziemy często do niej wracać myślami i zachęcać wszystkich do jej odwiedzenia i odkrycia. A kontakty i idee, które dzięki XIX Forum Mediów Polonijnych zostały nawiązane i zadziergnięte, przyniosły dobre owoce. Wszystkim zaś sponsorom i partnerom organizacyjnym tej imprezy należą się słowa podziękowania. □

foto: D. Tarnawska-Kasparian

Święto plonów w Orleanie

Jakże piękne i bogate w treść są polskie tradycje dożynkowe. My, pomimo iż żyjemy na obczyźnie, staramy się je kulturować w naszej parafii.

*Ziemia plony już wydata,
Bóg nam dał błogosławieństwo.
Niech rozbrzmiewa Jego chwala
Wkażącym czasie, w każącym mi jscu...*

Słowa tej znanej, starej pieśni na nowo rozbrzmiały 11 września 2011 w kaplicy św. Józefa w Orleanie w czasie uroczystej Mszy świętej celebrowanej przez ks. Stanisława Katę. Tutejsza wspólnota zgro-

madziła się w przepięknie udekorowanej przez panią Matgorzatę Rudaś świątyni, aby wyrazić wdzięczność Panu Bogu za tegoroczne plody ziemi. W czasie Mszy zostały poświęcone przyniesione plony: kosy zbóż, ziota, warzywa i owoce. Są to dary, które nasz Dobry Ojciec Bóg zesał nam w odpowiedzi na codzienne wołanie „chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj...”

Kłęcząc pokornie u stóp ołtarza dziękowaliśmy za ten otrzymany chleb. Wszyscy bowiem zdajemy sobie sprawę z tego jak wielką posiada on wartość w czasach kiedy ponad 825 milionów osób na świecie cierpi z powodu głodu i niedożywienia a co 3,6 sekundy ktoś umiera z głodu. Odnośmy się z szacunkiem do tego powszedniego chleba, symbolizującego życie i hojność Boga wobec nas. Nasi pradziadowie, jak pisał Cyprian Kamil Norwid, każdą upuszczoną kruszynę podnosili z ziemi” przez uszanowanie dla darów Nieba...”. Czy my postępujemy tak samo? □

Dorota Shalali

GAUDE MATER
POLISH SACRED MUSIC

CAMERATA SILESIA
groupe de chanteurs de la Ville de Katowice
Anna Szostak – direction
Monika Dąbrowska-Beuzelin – orgue

CONCERT
de musique sacrée
contemporaine polonaise

Cathédrale
Saint-Louis des Invalides
jeudi 27 octobre 2011 à 20 heures

Entrée libre, réservations: 01 44 42 35 07

www.institutpolonais.fr
www.gaudemater.pl

Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland

I, CULTURE
culture.pl

Museo de l'Armée
Institut Polonais Paris
GAUDE MATER
ośrodek promocji kultury

Rok Korczaka, Kraszewskiego, Skargi

Kultura. Sejm zdecydował, że rok 2012 będzie miał trzech patronów – Janusza Korczaka, Józefa Ignacego Kraszewskiego i księdza Piotra Skargę. Trzy uchwały w ich sprawie przygotowała Komisja Kultury i Środków Przekazu. Za ich przyjęciem postawie zagłosowali niemal jednomyślnie. Wyjątek stanowił wybór ks. Piotra Skargi. Przeciw był poseł PO – Godson John Abraham, a wstrzymało się 12 posłów SLD i poseł niezależny – Andrzej Celiński.

W przyszłym roku przypada 100. rocznica założenia przez Janusza Korczaka sierotnica dla dzieci żydowskich w Warszawie i 70 lat od jego śmierci w obozie zagłady w Treblince. W 2012 r. minie 200 lat od przyjścia na świat Józefa Ignacego Kraszewskiego, autora 232 powieści, z których najbardziej znana jest „Stara baśń”. W przyszłym roku przypada również 400. rocznica śmierci księdza Skargi – jezuita, teologa, kaznodziei króla Zygmunta III Wazy, rektora Kolegium Jezuitów w Wilnie, pierwszego rektora Uniwersytetu Wileńskiego. Za tę inicjatywę odpowiedzialni są postawie PO, którzy twierdzą, że ksiądz zapisał się w historii, bo: „nawoływał do zmian postaw rządzących, do reform, by nie doprowadzić Rzeczypospolitej do upadku”. □

J. Korczak

J.I. Kraszewski

ks. P. Skarga

Zaproszenie na „Dzień Skupienia” w Mericourt

Ksiądz Dyrektor Ryszard Oblizajek oraz Zarząd Związku Bractw Różańcowych we Francji serdecznie zapraszają na uroczysty „Dzień Skupienia”, który odbędzie się we wtorek 25 października 2011 w Mericourt (Pas de Calais).

Zapisy chętnych prosimy zgłaszać do Prezesek poszczególnych Kół Różańcowych oraz do prezeski Związku pani Mari Kaźmierczak – tel. 03.20.27.10.33 i sekretarki Związku pani Stanisławy Napora – tel. 03.21.76.79.50

Porządek dnia:

- Msza św. o godz. 10.30; - przerwa obiadowa (cena obiadu 17€); - Nabożeństwo Różańcowe o godz 15.00. □

Serdecznie Zapraszamy
Sekretarka Związku – Stanisława Napora

Uroczysta Pielgrzymka w Dadizelle

Związek Bractw Różańcowych we Francji, jak co roku, zorganizował uroczystą pielgrzymkę do Dadizelle w Belgii, która odbyła się tym razem 1 września. Uczestniczyło w niej bardzo liczne grono członkiń Różańca oraz Towarzystwa Polek.

Związek Bractw Różańcowych, na czele ze swym Dyrektorem ks. Ryszardem Oblizajkiem oraz Prezeską panią Marią Kaźmierczak serdecznie dziękuje Rektorowi Polskiej Misji Katolickiej we Francji Ks. inf. Stanisławowi Jeżowi za przewodniczenie Mszy św. i Nabożeństwu Różańcowemu oraz wygłoszenie wzruszającej, bogatej w treści homilii. Pragniemy podziękować także wszystkim Kaptanom, licznie przybyłym na naszą uroczystą pielgrzymkę. Są to: Ks. Dziekan Daniel Żyliński, Ks. Jan Kałuża, Ks. Piotr Michniak – Dyrektor Związku Mężów Katolickich, Ks. Leszek Wojciechowski, Ks. Józef Osirski, Ks. Jerzy Zawierucha, Ks. Władysław Dobroć, Ks. Szczepan Biernacki, Ks. Adam Szymczak, Ks. Grzegorz Napierata, Ks. Andrzej Sowowski, Ks. Krzysztof Brzostowski, Ks. Sławomir Brzeski, Ks. Tomasz Mikulak – Dyrektor Krucjaty

Dziękujemy również Siostrzom zakonnym, organizacje – panu Rejmondowi Woźniakowi, za piękny śpiew i akompaniament, jak również pani Alinie Jankowskiej – prezesce PKZ za współpracę w organizacji tej wspólniejszej Pielgrzymki, a także ministrantom i młodzieży z parafii Roubaix, którzy dołączyli się do nas – za śpiew i muzykę (pomimo zmęczenia po powrocie ze Świątynnych Dni Młodzieży w Madrycie). □

Serdeczne „Bóg zapłać”
Sekretarka Związku
Stanisława Napora

Kombatanci z Tulonu wspierają chore polskie dzieci

Wiosną 2010 roku kombatanci z tulońskiego Koła Stowarzyszenia Polskich Kombatantów zastanawiali się nad formą wyrażenia swojego poważania i szacunku dla Prezesa Zarządu Krajowego SPK we Francji, Księdza Infułata Witolda Kiedrowskiego, który w czerwcu tego roku miał obchodzić jubileusz siedemdziesięciopięciolecia kaptanstwa. Pomysłów było kilka, ale żaden nie wydawał się być w pełni odpowiedni do wyrażenia naszej przyjaźni i zaufania dla Czciwego Jubilat.

Niespodziewana, tragiczna samolotowa katastrofa w Smoleńsku nieoczekiwanie zmieniła nasze plany. Ksiądz Infułata Witold Kiedrowski, który stracił w tej katastrofie wielu przyjaciół, pogrzebany w żałobie i odwołał wszystkie oficjalne uroczystości jubileuszowe. Dowiedzieliśmy się, że jedynym

akceptowanym przez Księdza Infułata sposobem uczczenia Jego jubileuszu będzie pomoc dla będących w potrzebie polskich dzieci.

Członkowie Koła SPK w Tulonie uznali, że wola Księdza Infułata Witolda Kiedrowskiego jest pięknym i głęboko humanitarnym gestem jaki my, kombatanci możemy uczynić. Zwłaszcza, że idzie tu o dobro dzieci, od których niedługo zależeć będzie przyszłość naszej Ojczyzny. Wiedzeni myślą naszego drogiego Prezesa postanowiliśmy rokrocznie wpłacać darowiznę na cele fundacji wspomagających ratowanie zdrowia i życia dzieci. Pierwsza nasza darowizna została przeznaczona na Program Onkologii Dziecięcej Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (www.wosp.org.pl). Drugą zaś wpłatą w 2011 roku dotowaliśmy Fundację „Polsat”

wspierającą (www.fundacjapolsat.pl) leczenie i rehabilitację dzieci oraz zakup sprzętu medycznego i modernizację szpitalnych oddziałów dziecięcych. W latach następnych przekazywać będziemy kolejne dotacje dla fundacji działających na rzecz leczenia dziecięcego.

Wiadomo, że służba zdrowia w Polsce nie funkcjonuje tak dobrze jak na Zachodzie i potrzeby w tej dziedzinie są ogromne. Pragnąc aby idea Księdza Infułata Witolda Kiedrowskiego była dopełniana i aby pomoc dla potrzebujących chorych dzieci była coraz większa, apelujemy tak do kombatantów jak i do wszystkich Polaków mogących wspomóc budowę lecznictwa i rehabilitacji dzieci w Polsce o udział w tym dziele. □

Andrzej Zamojski
Sekretarz Koła SPK w Tulonie

Zapisy na rok akademicki 2011/2012 organizowane przez Studium Filozoficzno-Etyczno-Społeczne im. Jana Pawła II w Paryżu na następujące kierunki

1. Podyplomowe Studia Przygotowania Pedagogicznego (4-semestralne)
2. Studium Kształcenia i Wychowania Dziecka w wieku Przedszkolnym (4-semestralne)
3. Studium Asystenta Managera (2-semestralne)
4. Studium Asystenta Seniora (3-semestralne)
5. Studium Architektury Ogrodów, Wnętrz i Florystyki (3-semestralne)
6. Studium Finansów i Rachunkowości Przedsiębiorstw (4-semestralne)
7. Studium Filozoficzne (3-letnie na poziomie licencjackim)
8. Kurs Języka Angielskiego (dla początkujących i zaawansowanych)

Szczegółowe informacje w Sekretariacie Studium: 263 bis, rue Saint Honoré 75001 Paris
wtorki, czwartki: 9.00-13.00 16.00-19.00, środy: 9.00-13.00, piątki: 16.00-19.00. Tel. 01 42 60 66 58.

**PLUS QUE
SOUVIRE**

73, Rue de Paris
94220 Charenton le Pont;
tél. 09 81 43 98 96
M°8 – Charenton Ecoles
www.plusquesourire.fr

Z tym kuponem
Czytelnicy GK otrzymają
15% zniżki!

Proponujemy Państwu usługi:
wybielanie zębów: już od **70 €** za
30 min. • biżuterię niszczoną: już
od **19.90 €** (Swarovski); • solarium:
od **3.50 €** • licówki (Glam Smile) •
szeroką gamę produktów do higieny
jamy ustnej oraz perfumy po
atrakcyjnych cenach!

RECHERCHE 2 MARINS PÊCHEURS

avec livret maritime pêche, connaissance professionnelle exigée, pour emploi saisonnier durant la saison de pêche à la coquille St Jacques

du 1 Octobre au 15 Mai et chalut durant l'été

(selon les quotas de pêche) sur un chalutier/coquillard de 15.50 m, marées de 24 à 96 heures,

port d'attache : DIEPPE-76-FRANCE,

assure un salaire de 1400 € par mois, congés inclus et complément de rémunération participative en fin de saison (rémunération à la part).

Nous contacter par téléphone au 06.72.47.91.20;

ou par fax au 02.35.83.66.64 avec traducteur si possible.

OGŁOSZENIE

Zarząd Stowarzyszenia Autorów, Dziennikarzy i Tłumaczy Polskich w Europie (A.P.A.J.T.E.) powiadamia, że z dniem 1 lipca 2011 r. unieważnił pieczętki służące dotąd Stowarzyszeniu – zredagowane w językach polskim i francuskim wraz z adresem siedziby na nich podanym (20, rue Legendre, 75017 Paris) i następującymi numerami SIRET: 441 147 998 00021 i 441 147 998 00013. Patrz: www.apajte.org

MICHEL. ZAŁATWIANIE WSZELKICH SPRAW URZĘDOWYCH. DUŻE DOŚWIADCZENIE.

T. 06 61 34 25 03; 06 68 40 24 52; michel.poyel@gmail.com

**AL-ANON
ALATEEN**

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby.

Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem.

Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20
(w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu – metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!

Tel: 06 13 56 63 68

SOBCZYK ANNA – SPRAWY URZĘDOWE:

- CAF, RSA, CMU
- Pôle Emploi, Chômage
- Telefon, Internet, Bank
- CV, listy motywacyjne, podania

Tel. **06 66 42 64 08** – pon-sob od 10 h 00 do 20 h 00

e-mail: **sobczykanna@yahoo.pl**

SIRET: 524 219 854 000 14

Jeśli uważasz, że masz problem z alkoholem,
alkohol kieruje Twoim życiem

Przyjdź na spotkanie Anonimowych Alkoholików

Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa picie alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać swój problem – **alkohol**.

**Spotkania AA odbywają się w każdy wtorek
w godzinach od 19³⁰ do 21³⁰**

przy kościele św. Genowefy (18, rue Claude Lorrain, 75016 Paris – metro Exalmans)

i w każdy piątek godzinach od 19³⁰ do 21³⁰

w Domu Jana Pawła II (52, av. Laplace, 94110 Arcueil - RER B stacja „Laplace”)

Anonimowość jest podstawową zasadą Anonimowych Alkoholików

Nam się udało – Tobie też się może udać

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 0,8 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,5 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 5 € („szukam pracy” – 3 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi –1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

PARYZ : 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi;
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

WYJAZDY DO POLSKI 7 razy w tygodniu, 2 razy dziennie:
14³⁰ - ekspres Południe Polski - Podkarpacie,
16⁰⁰ - reszta Polski; w sumie 120 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

LE CINQUIÈME CRAYON

Profesjonalne usługi
projektowania graficznego

- strony www, sklepy on-line,
- koperty, papier firmowy,
- wizytówki, ulotki, kalendarze itp.

Szczegółową ofertę znajdą Państwo na:
www.CinquiemeCrayon.eu
contact@cinquiemecrayon.eu

kom. 06 23 86 67 37 | tel./fax: 01 77 21 63 44

Skupujemy i przyjmujemy w depozyt dzieła sztuki artystów polskich i polskiego pochodzenia, także pamiątki i dokumenty.
W związku z przygotowywanym przez nas projektem **AUKCJI SZTUKI POLSKIEJ POWSTAŁEJ POZA GRANICAMI KRAJU**, prosimy wszystkich zainteresowanych (artyści, kolekcjonerzy) o kontakt.

Galerie Roi Doré - galerie@roidore.com - 01 42 78 54 42

École Privée NAZARETH Szkoła Języka Francuskiego

21 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Paris
przygotowanie do: **DILF, DELF, DALF, TCF** i na wyższe studia
Zajęcia wieczorne i sobotnie - 20, rue Legendre, Paris 17

status studenta

Zapisy na nowy rok szkolny 2011/2012 w czerwcu i wrześniu!

☎ 01 43 03 38 33, ☎ 06 62 69 13 83, ☎ 01 43 05 83 15

COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX
enseignement individuel ou en groupe, traductions.

Przygotowujemy do: - Europejskich Egzaminów Certyfikacyjnych
z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;
- do matury francuskiej - język polski LV 2 i 3.

www.nazarethfamille.fr

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Dr Danuta Baranowicz-Schouker
chirurgien-dentiste
33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
(mówimy po polsku)

KONKURENCYJNE CENY!!!
- wywóz gruzu - 100 €, - dowóz materiałów - 50 €,
- przeprowadzki - cena do uzgodnienia.
MERCEDES SPRINTER (13m2).
T. 06.01.31.73.00

BIURO TŁUMACZEŃ W. A. KOCZOROWSKI

Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub

4, villa Juge - 75015 Paris (M° Duplex)

tel. 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY INFORMACJE PRAWNE

**S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego,
ekspert sądowy**

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris

Tel. 06 17 98 60 20, tel/fax 01 43 06 00 70, bocianowski@sfr.fr

Sprawy administracyjne, małżeńskie, emerytalne,
spadkowe i notarialne we Francji i w Polsce

A-Z RENO

firma budowlana zatrudni:
karłażyście i plakistę
tel. 06 82 59 23 13

ROZBIÓRKI. WYWÓZ GRUZU. NISKIE CENY!
T. 06.20.03.34.85

PODRÓŻE DO POLSKI

* **IZABELL** - REGULARNY PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW
DO POLSKI POŁUDNIOWEJ. TEL. 01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!

* **LUXSUS** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA,
WROCLAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.
TEL. 01 42 38 63 20; 06 62 75 50 06; (00 48 12) 284 12 50

Poradnia Psychologiczna

przy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.

GŁOS KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 35 (2426): 9. X. 2011

Commission paritaire N°: 0515 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkcat@club-internet.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur mcp.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół, Tomasz Ptsarek.

Druk (Imprimerie): INDICA - 26, rue de l'Industrie - 92400 Courbevoie; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonnement): 1 rok (1 an) - 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression) : 28.9.2011

Inf. o prenumeracie na str. 3.

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Ekstraklasa. Mistrz Polski wygrał z Ruchem 3:2. Wisła awansowała na 3 miejsce w tabeli. Widzewem pokonał 4:2 Jagiellonię. Pierwsze zwycięstwo w sezonie odniosło Zagłębie Lubin - 2:1 z ŁKS. GKS Bełchatów jest ostatni w tabeli po porażce 0:2 z Legią. Od dna odbiła się Cracovia, która w Zabrzu wygrała 1:0 z Górnikiem. Śląsk pokonał 3:1 Lecha, a Podbeskidzie wygrało 1:0 z Lechią Gdańsk. Kolejną zamknęło spotkanie warszawskiej Polonii z Koroną, zakończone remisem. Liderem ekstraklasy jest Śląsk wyprzedzający Koronę (oba po 16 pkt), Wisłę (15), Widzew i Polonię (po 14).

☺ Kilka niespodzianek w 1/16 Pucharu Polski, z którego odpadły niektóre kluby ekstraklasy: Gryf Wejherowo - Korona Kielce 1:0, Limanovia Limanowa - Lechia Gd. 1:0, Ruch Zdzieszowice - Jagiellonia 3:1, MKS Kluczbork - Zagłębie Lubin 3:2.

☺ 11 kolejka 1 ligi: Zawisza Bydgoszcz - Górnik Polkowice 1:0, Wisła Płock - GKS 0:2, Arka - Bogdanka 2:2, Polonia Bytom - Kolejorz Stróże 0:1, Pogoń Szczecin - Dolcan 2:3, Warta Poznań - Flota Świnoujście 4:2, Ruch Radzionków - Piast 1:2, Sandecja - Olimpia Grudziądz 3:1, Termalica-Bruk-Bet Nieciecza - Olimpia Elbląg 3:0. W tabeli prowadzi Zawisza (25 punktów) przed Piastem (22).

☺ Polacy za granicą. Piszczek strzelił swojego pierwszego gola dla Borussia, co dało jej wygraną 2:1 z FSV Mainz. Pierwszy gol padł

przy asyście Lewandowskiego, Błaszczykowski grał tylko 4 końcowe minuty. Obraniak i Jeleń byli w podstawowym składzie Lille (1:1 z Lorient).

☺ Drugi raz z rzędu 68. Rajd Polski wygrał Kajetan Kajetanowicz na Subaru Impreza.

☺ Żużel. Po Grand Prix Chorwacji Greg Hancock został już mistrzem świata, a Jarosław Hampel spadł na trzecie miejsce (ma tyle samo punktów co Crump). Zawody wygrał Andreas Jonsson. Szwed ostatnio prezentuje znakomitą formę i jest już drugi w klasyfikacji generalnej, gdzie jednym punktem wyprzedza Jarosława Hampela, który w Goricie był siódmy (odpadł w półfinale). Podczas ostatniego turnieju w Gorzowie (Grand Prix Polski) Polak musi się ostro starać o obronę tytułu wicemistrzowskiego. Słabo kończy sezon Tomasz Gollob. W Chorwacji był dopiero 11 (w klasyfikacji generalnej jest 5).

☺ Unia Leszno pokonała Stelmet Falubaz Zielona Góra 47:43 w pierwszym finałowym meczu Speedway Ekstraligi.

☺ Po zwycięstwach w grupie po 3:0 nad Izraelem, Czechami i Rumunią Polki weszły do ćwierćfinału Mistrzostw Europy siatkarek.

☺ Polska pokonała Holandię 31:28 w ostatnim meczu rozgrywanego w Chorzowie 34. turnieju o Puchar Śląska piłkarek ręcznych i wygrała turniej. Trzecie miejsce zajęły Czechy, a czwarte Islandia.

☺ Po trzech latach nieobecności do koszykarskiej ekstraklasy powraca reaktywowany

klub Śląsk Wrocław.

☺ Radosław Kowalczyk jest trzecim Polakiem w historii żeglarstwa, który płynię w ekstremalnych regatach samotników z Francji do Brazylii. W regatach Mini Transat płynię wśród 80 żeglarzy. W 1977 roku Kazimierz „Kuba” Jaworski zajął na jachcie „Spanielek” drugie miejsce, a 30 lat później Jarosław Kaczorowski był 19.

☺ Piotr Żyła dwukrotnie wygrał na skoczni w Klingenthal ostatnie w sezonie zawody w letnim Pucharze Kontynentalnym. Zwycięzcą całego cyklu został Aleksander Zniszczoł.

☺ 22-letnia Agnieszka Radwańska, z dorobkiem 1 074 888 dolarów, zajmuje 13. miejsce na liście najbogatszych tenisistek sezonu. Ostatnio Agnieszka awansowała do III rundy tenisowego turnieju WTA w Tokio (pula nagród 2 mln dolarów) rozgrywanego na twardych kortach.

☺ Polscy szachiści zdobyli 3 medale: jeden złoty (Alicja Śliwicka w kategorii do 10 lat) i dwa srebrne (Marcel Kanarek do lat 18 oraz Jan-Krzysztof Duda do lat 14) podczas szachowych Mistrzostw Europy Juniorów w Albanii w Bułgarii. W klasyfikacji medalowej Polska zajęła drugie miejsce.

☺ Pierwszym rywalem polskich tenisistów w przyszłorocznych rozgrywkach o Puchar Davisa w Grupie II Strefy Euroafrykańskiej będzie w dniach 10-12 lutego 2012 roku drużyna... Madagaskaru. □

II Polonijny Turniej Golfowy o Puchar SITPF

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Polskich we Francji organizuje II-gi Polonijny Turniej Golfowy we Francji o „Puchar SITPF”, w dn. 14 i 15 października br. Turniej odbędzie się na prestiżowych polach golfowych pod Paryżem:

14-października - Fontainebleau - jedno z najpiękniejszych i najtrudniejszych pól golfowych we Francji; zadziwia stuletnimi dębami, licznymi polodowcowymi morenami czotowymi oraz rozległymi łąkami kwitnących wrzosów.

15-października - Céty-en-Bière - pole golfowe stynące z wypięłgnowanych terenów przeplatanych łąkami kwiatów, wodospadami i akwenami wodnymi. Club-House w zamku z XIV w. uświetni pobyt zaproszonym gościom. W sobotę 15-go przewidziane są również lekcje (z instruktorem) gry w golfa dla początkujących.

Turniej jest otwarty dla wszystkich!

Rozgrywki odbędą się w systemie brutto (Gross) oraz handicapowym (Net), pozwalającym na współzawodnictwo graczy o różnym stopniu zaawansowania. Na zakończenie Turnieju przewidujemy rozdanie zwycięzcom nagród oraz miłe spędzenie chwil przy kolacji w jednej z paryskich restauracji.

Honorowy Patronat nad turniejem objął Pan Senator Andrzej Person, przewodniczący Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą Senatu RP, wieloletni prezes Polskiego Związku Golfa. Dochód z turnieju przekazemy Fundacji Pomocy na Rzecz Żołnierzy Armii Krajowej im. Gen. bryg. Leopolda Okulickiego. Osoby zainteresowane Turniejem są proszone o kontakt z koordynatorami projektu: **Katarzyna André-Marucha - tel. 06 03 50 26 80, e-mail: kasiaandre@aol.com lub Marianna Rebouillat - Klimaszewska - tel. 06 84 95 47 36, e-mail: mariannk@orange.fr**

Klub Głosu Katolickiego

W lutym 2011 r. został założony Klub Głosu Katolickiego. Jego spotkania odbywają się w Paryżu, przy 263 bis, rue Saint Honoré. Wszystkich zainteresowanych współdziałaniem z nami zapraszamy do skontaktowania się z Redakcją naszego Tygodnika (tel. 01 55 35 32 31) lub z p. Marią Jolantą Dźwigałą (tel. 06 12 19 79 13).

Stella Maris

Polski ośrodek wakacyjny
położony na Opalowym Wybrzeżu obok Le Touquet Paris Plage

**Niskie ceny, zniżki dla młodzieży,
dzieci do lat 3 za darmo!**

Rezerwacja:
Stella Maris 376 chemin du Baillarquet - 62780 Stella Plage
Tel. 03 21 94 73 65; fax: 03 21 94 63 55;
contact@stellamaris-vacances.com; www.stellamaris-vacances.com

Zaprasza na week-endy i wakacje

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

PROGRAM TV

10 - 16 października 2011

PONIEDZIAŁEK 10 PAŹDZIERNIKA

6⁰⁰ Rodzinka.pl – serial 6³⁵ Gala Wielkopolan – widowisko 7³⁰ Rok w ogrodzie – magazyn 7⁵⁵ Sześć milionów sekund – serial 8³⁰ Pytanie na Śniadanie 10⁵⁵ Dwie strony medalu – serial 11²⁵ Barwy szczęścia – serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13²⁰ Ranczo – serial 14¹⁵ Stawka większa niż życie(2) – serial 16²⁵ Antykwariat – dokument 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Tygodnik Kulturalny – magazyn 18¹⁵ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Rodzinka.pl – serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁰ Pogoda 20²⁵ U Pana Boga w ogródku – serial 21¹⁵ Blues 4 Rano – Koncert jubileuszowy Martynty Jakubowicz 22⁰⁵ Polonia 24 22⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 23²⁵ Tomasz Lis na żywo 0²⁰ Gra w miasta – teleturniej 0⁵⁰ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WTOREK 11 PAŹDZIERNIKA

6⁰⁰ Rodzinka.pl – serial 6³⁵ Tygodnik Kulturalny – magazyn 7²⁵ ZOO Story – telenowela 7⁵⁵ Żegnaj Rockefeller – serial 8³⁰ Pytanie na Śniadanie 10⁵⁵ Makłowicz w podróży – magazyn kulinarny 11²⁵ Barwy szczęścia – serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13¹⁵ 1920 Wojna i miłość – serial 13⁵⁵ Szczęśliwa 13 – serial 14¹⁰ Polonia 24 14⁵⁵ Opole na bis – Panna madonna legenda tych lat – koncert 16⁰⁰ Tomasz Lis na żywo 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ WOK – Wszystko o Kulturze – magazyn 18¹⁵ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Rodzinka.pl – serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20²⁵ Ojciec Mateusz – serial 21¹⁵ Kabaretowy Klub Dwójki – widowisko rozrywkowe 22⁰⁵ Polonia 24 22⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 23²⁵ Głina – serial 0²⁵ Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 0⁴⁵ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA 12 PAŹDZIERNIKA

6⁰⁰ Rezydencja – telenowela 6³⁰ Szansa na Sukces – program rozrywkowy 7³⁰ Gra w miasta – teleturniej 7⁵⁵ Paziowie – serial 8³⁰ Pytanie na Śniadanie 10⁵⁵ Słownik polsko@polski 11²⁵ Barwy szczęścia – serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13²⁰ U Pana Boga w ogródku – serial

14¹⁰ Polonia 24 14⁵⁵ Kocham Cię Polsko! – widowisko 16¹⁵ Ludzkie sprawy – telenowela 16⁴⁰ Szczęśliwa 13 – serial 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Kultura głupcze – magazyn kulturalno-społeczny 18⁰⁰ Wilnoteka – magazyn 18¹⁵ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Rezydencja – telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁰ Pogoda 20²⁵ Trędowata – melodramat 22⁰⁵ Polonia 24 22⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 23³⁰ Program publicystyczny 0²⁵ Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 0⁴⁵ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

CZWARTEK 13 PAŹDZIERNIKA

6⁰⁰ Rezydencja – telenowela 6³⁵ WOK – Wszystko o Kulturze – magazyn 7²⁵ Smaki czasu z Karolem Okrasą 8⁰⁰ Gwiazdny Pirat – serial 8³⁰ Pytanie na Śniadanie 10⁵⁵ Dziką Polską – serial 11²⁵ Barwy szczęścia – serial 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13²⁰ M jak miłość – serial 14¹⁵ Polonia 24 14⁵⁵ Szansa na Sukces – program rozrywkowy 16⁰⁰ Program publicystyczny 16³⁵ Szczęśliwa 13 – serial 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Zestrzelony nad Czechosłowacją – dokument 18²⁰ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Rezydencja – telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁰ Pogoda 20²⁵ Nowa – serial 21¹⁵ Egzamin z życia – serial 22⁰⁵ Polonia 24 22⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 23²⁵ Lotnicy kosmonauci – dokument 0²⁵ Badacze natury 0⁴⁵ Plebania – telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PIĄTEK 14 PAŹDZIERNIKA

6⁰⁰ Rezydencja – telenowela 6³⁵ Gdańsk jakiego nie znamy – reportaż 7⁰⁵ Egzamin z życia – serial 8⁰⁰ Matylda(3) – serial 8³⁰ Pytanie na Śniadanie 10⁵⁰ Zestrzelony nad Czechosłowacją – dokument 11⁴⁵ Smaki polskie – magazyn kulinarny 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁵ Plebania – telenowela 12⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 13²⁰ Męczeństwo Mariana – film fabularny 14¹⁰ Polonia 24 14⁵⁵ Blues 4 Rano – Koncert jubileuszowy Martynty Jakubowicz 15⁴⁵ Szczęśliwa 13 – serial 16⁰⁰ Lotnicy kosmonauci – dokument 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ Gala Wielkopolan – widowisko 18¹⁵ Plebania – telenowela 18⁴⁵ Rezydencja – telenowela 19¹⁰ Dobra-

nocka 19³⁰ Wiadomości 20⁰⁰ Sport 20¹⁰ Pogoda 20²⁵ Wideoteka dorosłego człowieka – program rozrywkowy 21⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 22⁰⁵ Polonia 24 22⁵⁰ Zygryd – dramat 0⁴⁵ Plebania – telenowela 1¹⁰ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

SOBOTA 15 PAŹDZIERNIKA

6⁰⁰ Złotopolscy(5) – telenowela 8²⁰ Saga prastarej puszczy – dokument 9²⁰ Hotel Pod Żyrąfą i Nosorożcem – serial 10¹⁰ ZOO Story – telenowela 10⁴⁰ Stawka większa niż życie – serial 11⁴⁵ Ojciec Mateusz – serial 12⁴⁰ Polonia 24 13²⁵ Na dobre i na złe – serial 14²⁰ Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 14⁴⁰ Dwie strony medalu – serial 15¹⁰ Wideoteka dorosłego człowieka – program rozrywkowy 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁵ M jak miłość – serial 18²⁰ Papieski reporter – Film o Marku Skwarnickim – dokument 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20¹⁵ 1920 Wojna i miłość – serial 21¹⁰ Polonia 24 21³⁵ Jańcio Wodnik – film fabularny 23²⁵ Program rozrywkowy 0²⁵ M jak miłość – serial 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 16 PAŹDZIERNIKA

6⁰⁰ Plebania(5) – telenowela 8⁰⁵ Saga rodów – magazyn 8²⁵ Wajrak na tropie – dokument 8⁵⁰ Ziarno – magazyn 9²⁰ Awanturnia o Basię – serial 9⁵⁰ Jak to działa – magazyn 10²⁰ Stawka większa niż życie – serial 11³⁵ Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 11⁵⁵ Między ziemią a niebem – magazyn 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem – magazyn 12⁴⁵ Pod Tatrami – reportaż 13⁰⁰ Msza św.- kościół Świętych Polskich Braci Męczenników w Bydgoszczy 14²⁰ Projekt Europa – telenowela 14⁴⁰ Gala Wielkopolan – widowisko 15³⁵ Smaki czasu z Karolem Okrasą 16⁰⁵ Słownik polsko@polski 16³⁵ Gra w miasta – teleturniej 17⁰⁰ Teleexpress 17²⁰ M jak miłość – serial 18¹⁵ Szansa na Sukces – program rozrywkowy 19¹⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20¹⁰ Pogoda 20¹⁵ Ranczo – serial 21¹⁰ Tygodnik.pl – magazyn 21⁵⁰ Kocham Cię Polsko! – widowisko 23¹⁰ Kultura głupcze – magazyn kulturalno-społeczny 23⁴⁵ Słownik polsko@polski 0²⁰ M jak miłość – serial 1¹⁰ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości. □

**Buduj z nami żywy pomnik Jana Pawła II.
Pomóż zdolnej młodzieży z ubogich rodzin!
Wpłać na stypendia!**

Z zagranicy na konto Fundacji „DZIEŁO NOWEGO TYSIĄCLECIA”:
SWIFT: PKOPPLPW; IBAN: PL 75 1240 2034 1111 0000 0306 8582

Jan Paweł II Człowiek Modlitwy

XI Dzień Papieski 9 października 2011

www.dzielo.pl

Karty telefoniczne
IRADIUM

Taniej do Polski i po całym świecie!

15€
7,50€

POLSKA
0811 654 848

POLSKA
01 70 75 19 11

100% SATYSFACJA
ZOBACZ KARTY

Punkty sprzedaży:
Kioski supermarketów,
taxiphony, tabac, księgarnie.

Obsługa klienta 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00
☎ 0811 600 311 ☎ 0 1 70 75 19 11

	CZAS KOMUNIKACJI NA KARCIE ZA 15€	MAKSYMALNY CZAS ROZMOWY
Polska	1800* min	
GSM Polska	300* min	
Niemcy	1250* min	
USA+GSM	1500* min	
Włochy	1000* min	
Anglia	1500* min	
Kanada+GSM	1500* min	
Francja	1250* min	
GSM Francja	111* min	

* Dodatkowa opłata za połączenie. Warunki określone przez A.R.T. Numer odradzany z telefonu komórkowego.

**Połączenie międzynarodowe
w cenie rozmowy miejscowej!*****

0,014€/mn

Wybierz
☎ 0811 65 48 48
Następnie numer korespondenta

BEZ ABONAMENTU! BEZ KODU! PROSTO! TANIO!

POLSKA	Niemcy	Dania
USA + GSM	Anglia	Hiszpania
Kanada + GSM	Austria	Belgia
Francja	Norwegia	Rosja
	Włochy	Szwecja...

GSM POLSKA 0,09 €/mn 0821 61 48 48

Obsługa klienta informacje rachunki i ceny
7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00

☎ 0811 300 348*

www.no-limit-telecom.com

Un service du Groupe
IRADIUM

* 0,014€/min (19.00–08.00 w tygodniu, w święta i w weekend); 0,028€/min (08.00–19.00) połączenie z aparatu stacjonarnego.
** Zobacz listę krajów. Warunki sprzedaży na www.no-limit-telecom.com